

Η περιφερειακή ανάπτυξη στην Ελλάδα Προσδοκίες και Αποτελέσματα

Της Δρος **Βασιλ. Δ. ΔΕΛΗΘΕΟΥ**
Εντετ. Διδασκ. Τμ. Περ. Οικ. Ανάπτ.
Πανεπιστημίου Στερεάς Ελλάδος

Κεφάλαιο Α' ΟΡΙΟΘΕΤΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΙ

Εισαγωγική προσέγγιση

Παρά το γεγονός, ότι είναι εφικτή η διατύπωση ενστάσεων για την επανάληψη της άποψης, ότι όλες οι Κυβερνήσεις απανταχού της γης επιδιώκουν την ανάπτυξη (οικονομική, κοινωνική, πολιτιστική) των Λαών και των Χωρών τους με οποιαδήποτε σύννομα «μέσα» και «εργαλεία», υπενθυμίζεται εδώ εισαγωγικά, ότι και οι Ελληνικές Κυβερνήσεις επεδίωξαν και βέβαια εξακολουθούν να επιδιώκουν την ανάπτυξη της Χώρας με κάθε πρόσφορο τρόπο κατά την τελευταία εξηκονταετία, ευθύς αμέσως με την λήξη της εσωτερικής τραγικής περιπέτειας μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο και βεβαίως και σήμερα υπό καθεστώς ανθούσης παγκοσμιοποίησης¹.

Οι πρώτες προσπάθειες προσέλαβαν εν προκειμένω σάρκα και οστά στην Ελλάδα με την θέσπιση του νέου Συντάγματος, το οποίο ετέθη σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου 1952 και το οποίο «ανήγαγε» σε συνταγματική υπόθεση το όλο θέμα της ανάπτυξης με σχετική ρύθμιση.

Η ρύθμιση αυτή περιληφθείσα στο άρθρο 112 του νέου Συντάγματος, «προϊόντος» μίας Κυβέρνησης «κεντρίας» πολιτικής ιδεολογίας, προέβλεπε, ότι «νόμος εφ' άπαξ εκδιδόμενος θέλει ρυθμίσει την προστασίαν των εκ της Αλλοδαπής εισαγομένων προς τοποθέτησιν εις την χώραν κεφαλαίων».

Απότοκος της ρύθμισης αυτής υπήρξε το Νομοθετικό Διάταγμα 2687/1953 Περί επενδύσεως και προστασίας κεφαλαίων εξωτερικού, αυξημένης νομικής τυπικής ισχύος

---

1. Την οριοθέτηση της έννοιας, πς επί μέρους συνιστώσες της, τους διαύλους επιρροής και αλληλεξάρτησης βλ. εν εκτάσει στο: Βασ. ΔΕΛΗΘΕΟΥ: Θεσμικό πλαίσιο περιφερειακής ανάπτυξης και οργάνωσης της Διοίκησης του Κράτους. Μέρος Β'. Αθήναι, 2008, σελ. 7 – και 18, όπου και σχετική βιβλιογραφία.

κατά την ελληνική νομοθεσία, (βάσει άλλης σχετικής συνταγματικής ρύθμισης, στοιχείο το οποίο μεταφράζεται σε ειδική περίπλοκη διαδικασία κατάργησής του).

Οι επακαλουθήσασες μέχρι σήμερα Κυβερνήσεις συνέχισαν την θέσπιση κατά περιόδους (και βέβαια και οι μη δημοκρατικές της περιόδου της Δικτατορίας) ειδικών στρατηγικών, πολιτικών και μέτρων για την εν γένει ανάπτυξη της Χώρας, με κυμαινόμενο βαθμό επιτυχίας των σχετικών εγχειρημάτων.

Κατά την εφαρμογή αυτών των στρατηγικών, πολιτικών και μέτρων δεν έλειψαν ενίοτε υπερβολές, αντικρουόμενες ρυθμίσεις, μέτρα εκ των προτέρων καταδικασμένα σε αποτυχία, (ελλείψει άλλων παραμέτρων, συνιστωσών *condicio sine qua non* για την επιτυχία τους) και βέβαια η συνήθης «ασθένεια» της Ελληνικής Δημόσιας Διοίκησης: η πολυνομία.

Ειδικότερα, ως προς τα «αξιοποιηθέντα» μέσα άσκησης περιφερειακής πολιτικής² σημειώνονται εδώ ενδεικτικώς οι δημόσιες δαπάνες εν γένει (ιδίως σε περιοχές με υστέρηση), οι υποδομές, η υποβοήθηση της κινητικότητας του εργατικού δυναμικού και σχετικές πολιτικές ανθρώπινων πόρων³, η ενίσχυση των Μικρομεσαίων επιχειρήσεων, η επανασυγκρότηση περιοχών σε καθεστώς παρακμής και αποβιομηχάνισης, η οργάνωση Ειδικών Υπηρεσιών Υποστήριξης της Ανάπτυξης, η διασπορά Δημοσίων Υπηρεσιών, Στρατιωτικών Μονάδων, Σχολών Πανεπιστημίων, οι (τυχόν) διασυνοριακές συνεργασίες τοπικής εμβέλειας, τα Ολοκληρωμένα Προγράμματα Αγροτικού Χώρου, και βεβαίως τα αναπτυξιακά κίνητρα.

Οι επί μέρους κατά περιόδους σχετικές ρυθμίσεις για «παραγωγή» ανάπτυξης με έμφαση στο «εργαλείο» των αναπτυξιακών κινήτρων για την προσέλκυση ιδιωτικών επενδύσεων εκ της Αλλοδαπής ή εκ της ενδοχώρας, παρατίθενται συνοπτικώς στη συνέχεια.

Για την καλλίτερη όμως κατανόηση του θέματος προτάσσονται εδώ σχετικές προσεγγίσεις των εννοιών οικονομική ανάπτυξη, περιφερειακή ανάπτυξη, ιδιωτική παραγωγική επένδυση και αναπτυξιακά κίνητρα.

Α. Οικονομική ανάπτυξη, περιφερειακή ανάπτυξη

Ως εκ περισσού, και μόνον για την ενότητα της ανάπτυξης του θέματος, διευκρινίζονται εδώ συνοπτικώς οι έννοιες της οικονομικής ανάπτυξης και της περιφερειακής ανάπτυξης.

Ο όρος οικονομική ανάπτυξη⁴ χρησιμοποιείται ευρέως, αλλά «υπόκειται» σε πλείστες όσες εννοιολογικές προσεγγίσεις. Ο όρος δεν είναι μονοσήμαντος και με αυτόν δηλώνεται μία παρούσα κατάσταση, μία επιδιωκόμενη μελλοντική κατάσταση, αλλά και μία ορθολογική διαδικασία, εντός προσδιορισμένης εξ υπαρχής πορείας, της οποίας τα συστατικά στοιχεία δεν υπόκεινται όλα σε μέτρηση.

2. Βλ. εν εκτάσει: Γ. ΠΕΤΡΑΚΟΣ, Γιαν. ΨΥΧΑΡΗΣ: *Περιφερειακή ανάπτυξη στην Ελλάδα*. Αθήναι, 2004, σελ. 187 επόμε.

3. Βλ. επί του θέματος: R. NOE, J. HOLLENBECK, B. GERHART, P. WRIGHT, Κ. ΓΕ. ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ (Επιστ. επιμ.), Β. ΔΕΛΗΘΕΟΥ (Συνεργ. Ειδ. Θεμ.): *Διαχείριση Ανθρωπίνων Πόρων*. Τόμ. Α' και Β'. Αθήναι, 2008 (Εκδ. ΠΑΠΑΖΗΣΗ).

4. Βλ. Βασ. ΔΕΛΗΘΕΟΥ: *Θεσμικό πλαίσιο περιφερειακής ανάπτυξης και οργάνωσης της Διοίκησης του Κράτους*. Μέρος Α'. Αθήναι, 2007, σελ. 7 επόμε.

Ορισμένοι Ερευνητές⁵ υπογραμμίζουν, ότι κατά τον γενικό ορισμό της η οικονομική ανάπτυξη περιλαμβάνει την βελτίωση της υλικής ευημερίας, την εξάλειψη της πείνας των πολλών, την μεταβολή της σύνθεσης εισροών – εκροών και την συμμετοχή Ομάδων Πολιτών, ευρείας κατά το μάλλον και ήττον βάσης, στην διαδικασία λήψης αποφάσεων για ακολουθητέες (οικονομικές) κατευθύνσεις, με σκοπό την βελτίωση της ευημερίας τους.

Κατ' άλλες προσεγγίσεις, καταγράφεται η άποψη, ότι η οικονομική ανάπτυξη είναι ουσιαστικώς μία διαδικασία για να επιτευχθεί ένα ανώτερο επίπεδο τεχνικής και βιομηχανικής απόδοσης, με στόχο την αύξηση της παραγωγικότητας και της απασχόλησης και τελική επιδίωξη την επίτευξη υψηλότερου βιοτικού επιπέδου των Μελών μίας κοινωνίας.

Στον όρο οικονομική ανάπτυξη πρέπει να προσμετρηθούν πέραν της οικονομικής διάστασης, και άλλες, όπως εκείνες της κοινωνικής και πολιτιστικής, οι οποίες συνιστούν ουσιαστικές παραμέτρους επιθυμητού βιοτικού επιπέδου.

Εξ άλλης πλευράς, και σε συνάρτηση με την έννοια χώρος, ο όρος οικονομική ανάπτυξη εν γένει οδηγεί στις διακρίσεις: α. Οικονομική ανάπτυξη Εθνικής διάστασης, περιλαμβάνοντας ολόκληρη μία Χώρα, β. Περιφερειακής, περιλαμβάνοντας μία γεωγραφική, οικονομική ή διοικητική Περιφέρεια, και Γ. Τοπικής, περιλαμβάνοντας μικρές γεωγραφικές, οικονομικές ή διοικητικές ενότητες⁶.

Επιστημονικώς ο όρος διαστέλλεται προς άλλες συναφείς έννοιες, όπως π.χ. εκείνη της οικονομικής μεγέθυνσης, στα πλαίσια της οποίας προσδίδεται έμφαση στα ποσοτικά χαρακτηριστικά της Οικονομίας.

Ο όρος οικονομική ανάπτυξη, όπως έχει προηγουμένως «οριοθετηθεί» και εν χρήση επί μακρόν, «εμπλουτίζεται» κατά την τελευταία χρονική περίοδο με νέες παραμέτρους, ενώ παρατηρείται και τάση αντικατάστασής του με άλλους παρεμφερείς όρους, όπως π.χ. οι όροι βιώσιμη ανάπτυξη, αιεφόρος ανάπτυξη κ.ά.

Ο όρος βιώσιμη ανάπτυξη απαντάται το πρώτον το έτος 1987 σε σχετική Έκθεση υπό τον τίτλο «Our Common Future» προς την World Commission on Environment and Development του τότε Πρωθυπουργού της Νορβηγίας Guro Harlem BRUNDTLAND και ορίζεται ως η ανάπτυξη, «η οποία ικανοποιεί τις ανάγκες του παρόντος, χωρίς να μειώνει την δυνατότητα των επόμενων γενεών να ικανοποιήσουν τις δικές τους ανάγκες...».

Ο όρος έχει «υιοθετηθεί» από τον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών το έτος 1992, συνδεθείς μάλιστα και με θέματα προστασίας του περιβάλλοντος και αργότερα και από την Ευρωπαϊκή Ένωση, της οποίας Συνθήκες, όπως π.χ. εκείνη του Άμστερνταμ ανέδειξαν την έννοια της βιώσιμης ανάπτυξης ως σημαντικό στοιχείο της εν γένει πολιτικής της Ένωσης.

5. Βλ. Ch. KINDLEBERGER – M. BRUCE: *Economic Development*. London, 1980, p. 5. Βασ. ΜΑΛΙΝΔΡΕΤΟΥ: *Επενδύσεις*. Αθήνα, 1998, σελ. 84 επόμ.

6. Βλ. R. HELBRONER: *Economics: Our Best Guide to the Future*. N.Y., 1984, p. 56. D. ΜΙΚΕΕ, R. DEAN, W. LEADY: *Regional Economics*. N.Y., 1974, p. 49. Ι.Δ. ΠΙΝΤΟΣ: *Οικονομική του Χώρου*. Αθήνα, 1974, σελ. 151. Ν. ΚΟΝΣΟΛΑΣ: *Περιφερειακή Οικονομική Πολιτική*. Αθήνα, 1983, σελ. 135. Σπ. ΒΛΙΑΜΟΣ: *Ο χαρακτήρας του Ελληνικού Περιφερειακού Προβλήματος: Παρουσίαση και Ανάλυση*. Αθήνα, 1984, σελ. 24. Κωνστ. ΓΕ. ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ: *Περιφερειακή και Τοπική Αυτοδιοίκηση. Τόμ. Α΄. Η΄ έκδ.* Αθήνα, 2005, σελ. 36.

Ο όρος αειφόρος ανάπτυξη ατύπως εν χρήσει από την δεκαετία του 1990 έχει «υιοθετηθεί» από το Συμβούλιο των Αρχηγών Κρατών της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατά την Σύνοδο του Γκέτεμπουργκ τον Απρίλιο 2001, στα πλαίσια Διακήρυξης του για την «Α' Ευρωπαϊκή Στρατηγική για την Αειφόρο Ανάπτυξη», (μεταξύ των στόχων της οποίας συγκαταλέγονται η διαχείριση φυσικών πόρων, η αποφυγή πρόκλησης ζημιών επί της βιοποικιλότητας κ.ά.)⁷.

B. Η έννοια της ιδιωτικής παραγωγικής επένδυσης

Δεν απαντάται κοινώς παραδεκτή προσέγγιση του όρου στην Ελλάδα, (αλλά και σε άλλες Χώρες), τόσο σε επιστημονικό, όσο και σε νομοθετικό επίπεδο⁸.

Σε επιστημονικό επίπεδο ιδιωτική (παραγωγική) επένδυση είναι εκείνη, η οποία στοχεύει στην δημιουργία νέου παγίου κεφαλαίου (π.χ. νέες εγκαταστάσεις, νέος μηχανολογικός εξοπλισμός κ.ά.), με την πρόσθετη επισήμανση, ότι σε οικονομικό επίπεδο ως επένδυση θεωρείται (και) η μετατροπή κεφαλαίων σε κεφαλαιουχικά παραγωγικά μέσα.

Κατ' άλλους, επένδυση συνιστά το διά της διαθέσεως αγοραστικής δύναμης αποκτώμενο υλικό αγαθό, εκ του οποίου αναμένεται η πραγματοποίηση εσόδων, ενώ βάσει ποικίλων κριτηρίων διακρίνονται διάφορα είδη επενδύσεων.

Σε νομοθετικό επίπεδο προκειμένου περί Ελλάδας τα πράγματα «περιπλέκονται», αφού η προσέγγιση του εύρους του περιεχομένου του όρου οδηγεί σε πολλαπλές κατευθύνσεις, συναρτόμενες με τα κατά περιόδους νομοθετήματα, αρχής γενομένης από του έτους 1953, όταν το Νομοθετικό Διάταγμα 2687/1953 προσδιόριζε ως παραγωγικές ιδιωτικές επενδύσεις τις αποβλέπουσες στην ανάπτυξη της εθνικής παραγωγής, ή τις συμβάλλουσες στην οικονομική πρόοδο της Χώρας, στην έννοια της οικονομικής προόδου, περιλαμβανομένης και της ανάπτυξης της λαϊκής στέγης.⁹

Τα επακολουθήσαντα νομοθετήματα, ομολογουμένως πολύ περισσότερα από όσα λογικώς έπρεπε να εκδοθούν, ενίοτε αντικρουόμενα και αλληλοαναιρούμενα, «οριοθέτησαν» την έννοια της ιδιωτικής παραγωγικής άμεσης επένδυσης, με διαφορετικά κατά περιόδους πολιτικά κυρίως κριτήρια, διευρύνοντα ή, σπανιότερα, συρρικνώνοντα την σχετική έννοια.¹⁰

Πέραν αυτών, η ελληνική νομοθετική παραγωγή έχει «επινοήσει», και την έννοια της ειδικής παραγωγικής επένδυσης, η οποία προέβλεπε μεγαλύτερες οικονομικές ενισχύσεις για κάποιες επενδύσεις, υπό σειρά προϋποθέσεων.

7. Βλ. συναφή θέματα (π.χ. την Δήλωση του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο Laaken το έτος 2001 για το μέλλον της Ένωσης κ.ά.) στο: Βασ. ΔΕΛΗΘΕΟΥ: Θεσμικό πλαίσιο περιφερειακής ανάπτυξης και οργάνωσης της Διοίκησης του Κράτους. Μέρος Α'. Αθήναι, 2007, σελ. 17 επόμε.

8. Βλ. εν εκτάσει: Βασ. ΔΕΛΗΘΕΟΥ: Θεσμικό πλαίσιο περιφερειακής ανάπτυξης και οργάνωσης της Διοίκησης του Κράτους. Μέρος Α'. Αθήναι, 2007, σελ. 76 επόμε.

9. Βλ. σχεπικώς: Βασ. ΔΕΛΗΘΕΟΥ: Το νομικό καθεστώς προστασίας ξένων κεφαλαίων και επενδύσεων αναπτυξιακού χαρακτήρα στην Ελλάδα. Αθήναι, 1996, σελ. 106 επόμε.

10. Βλ. λεπτομέρειες για την περίοδο 1953 – 1996 στο: Βασ. ΔΕΛΗΘΕΟΥ: Ο.σ., π. 22. Για την περίοδο 1996 – 2007 βλ. πς σχεπικές ρυθμίσεις στο: Κωνστ. ΓΕ. ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ: Θεσμικό πλαίσιο περιφερειακής ανάπτυξης. Τόμ. Α'. Αθήναι, 2007.

Η εισαγωγή της κατηγορίας επενδύσεων αυτής της μορφής έγινε με τον Ν.1116/1981 και επαναβεβαιώθηκε με μεταγενέστερα νομοθετήματα (Ν.1262/1982, Ν.1982/1990, Ν.3299/2004, Ν.3522/2006).

Εξ άλλου, σε σχέση με τις άμεσες ξένες ιδιωτικές παραγωγικές επενδύσεις η Ελλάδα έχει δεχθεί τα ισχύοντα σχετικά σε διεθνές επίπεδο, όπως αυτά έχουν προσδιορισθεί από το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (INTERNATIONAL MONETARY FUND) και τον Οργανισμό Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (OECD).

Με βάση τις προσεγγίσεις αυτές μία άμεση επένδυση σε άλλη Χώρα (foreign direct investment) είναι η εμπειριέχουσα μακροπρόθεσμη σχέση, η οποία αντανακλά συνεχές ενδιαφέρον μίας εταιρίας ή μεμονωμένου ατόμου προς μία οικονομική δραστηριότητα εγκατεστημένη σε Χώρα διαφορετική (από εκείνη του επενδύοντος).¹¹

Γ. Περί αναπτυξιακών κινήτρων

Όπως έχει ήδη αναφερθεί τα αναπτυξιακά κίνητρα είναι ένα από «τα εργαλεία», τα οποία χρησιμοποιούν οι διάφορες Κυβερνήσεις για την «παραγωγή» ανάπτυξης μέσω π.χ. προσέλκυσης ιδιωτικών επενδύσεων.

Τα αναπτυξιακά κίνητρα χρησιμοποιούνται για να περιορίσουν τους παράγοντες εκείνους, οι οποίοι λειτουργούν αρνητικά στις προθέσεις των ιδιωτών επενδυτών να αναλάβουν μία νέα επιχειρηματική πρωτοβουλία. Παράγοντες αυτής της μορφής είναι η έλλειψη επαρκών κεφαλαίων, η έλλειψη ολοκληρωμένων υποδομών σε μία περιοχή, η έλλειψη εξειδικευμένου εργατικού δυναμικού, φόβοι για μικρή αποδοτικότητα των κεφαλαίων, τα οποία θα επενδυθούν κ.ά.¹²

Κατ' άλλη προσέγγιση τα αναπτυξιακά κίνητρα, χωρίς να αλλοιώνουν τους μηχανισμούς της ελεύθερης αγοράς, στοχεύουν στην τόνωση της ιδιωτικής επιχειρηματικής δραστηριότητας ή και ενδεχομένως στον προσανατολισμό της προς επιθυμητές κατευθύνσεις, π.χ. προς την γεωργία, προς την βιομηχανία κ.ά., είτε με την δι' αυτών μείωση του κόστους της εγκατάστασης, ή παραγωγής του αγαθού, είτε με την δι' αυτών ελαχιστοποίηση του επιχειρηματικού κινδύνου κ.ά.¹³

Η θεωρία κατατάσσει τα αναπτυξιακά κίνητρα σε διάφορες κατηγορίες, όπως:

Μακροκίνητρα, όπως προνόμια, τα οποία θεσπίζονται για περισσότερους του ενός κλάδους, ή για πολλές επιχειρήσεις του αυτού κλάδου κ.ά.

Μακροκίνητρα, όπως απαλλαγές π.χ. από φόρους ή άλλες (οικονομικές) διευκολύνσεις, οι οποίες χορηγούνται σε μία μόνον επιχείρηση.

Κίνητρα για την προσέλκυση ξένων επενδυτών.

11. Βλ. εν εκτίσει: Βασ. ΔΕΛΗΘΕΟΥ: Το νομικό καθεστώς προστασίας ξένων κεφαλαίων και επενδύσεων αναπτυξιακού χαρακτήρα στην Ελλάδα. Αθήναι, 1996, σελ. 48 επόμε., όπου και εκτενής βιβλιογραφία. Άλλα θέματα βλ. στο J. CHRISSOS et R. GILLET: *Decision d'investissement*. Paris, 2003. Βλ. επίσης και: OECD: *New horizons for foreign direct investment*. Paris, 2002.

12. Αποδοτικότητα (profitability) θεωρείται εδώ η σχέση μεταξύ του κεφαλαίου που χρησιμοποιεί η επιχείρηση και του εξ αυτού κέρδους. Βλ. συναφή θέματα στο: Γ. ΚΑΦΟΥΣΗΣ: *Ανάλυσις ισολογισμών*. Β' έκδ. Αθήναι, 1989, σελ. 63.

13. Βλ. Ν. ΜΑΡΜΑΤΑΚΗΣ: *Θεωρία και πολιτική των κινήτρων οικονομικής ανάπτυξης*. Αθήναι, 1969, σελ. 10. Κωνστ. ΓΕ. ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ: *Θεσμικό πλαίσιο περιφερειακής ανάπτυξης*. Τόμ. Α'. Αθήναι, 2007, σελ. 125.

Κίνητρα για την μετακίνηση επενδυτών από περιφέρεια σε περιφέρεια εντός της αυτής Χώρας.

Κίνητρα για την υποβοήθηση των εξαγωγών.

Κίνητρα κινητικότητας εργατικού δυναμικού.

Φορολογικά κίνητρα, ήτοι απαλλαγές από φόρους εισοδήματος, νέων επενδύσεων, επενδύσεων σε τομείς νέων τεχνολογιών κ.ά. (Το κόστος αυτών των κινήτρων μπορεί να υπολογιστεί μόνον έμμεσα).

Χρηματοδοτικά κίνητρα, ήτοι κάλυψη από το Κράτος μέρους της δαπάνης μίας επένδυσης, ή μέρους της επιβάρυνσης από τόκους δανείων σχετιζομένων με την επένδυση¹⁴ κ.ά. (Το δημοσιονομικό κόστος αυτών των κινήτρων είναι γνωστό ανά πάσα στιγμή, αλλά καταγράφεται ως αρνητική τους παράμετρος το γεγονός, ότι αυτά συνήθως αξιοποιούνται από τις επιχειρήσεις έντασης κεφαλαίου).

Είναι αυτονόητο, ότι τα αναφερθέντα κίνητρα αξιοποιούνται συνήθως για ιδιωτικές επενδύσεις¹⁵ εντός της Χώρας υπό της οποίας θεσπίζονται, χωρίς να αποκλείεται η περίπτωση μερικά από αυτά, όπως π.χ. τα χρηματοδοτικά να αποσκοπούν και στην παρότρυνση για επενδύσεις σε άλλες Χώρες.

Προκειμένου περί Ελλάδας χαρακτηριστική τέτοια περίπτωση αποτελούν ο Ν. 3299/2004 και ο Ν. 3522/2006, οι οποίοι περιλαμβάνουν ειδικές ρυθμίσεις για την ενίσχυση επιχειρηματικών δραστηριοτήτων Ελλήνων εκτός Ελλάδος και για τους οποίους γίνεται αναφορά εν συνεχεία.

Πέραν της θετικής διάστασης των κινήτρων πρέπει να αναφερθεί εδώ και η αρνητική, δηλαδή τα αντικίνητρα, τα οποία θεσπίζονται για να αποθαρρύνουν τους επενδυτές να αναλάβουν επενδυτικές πρωτοβουλίες σε συγκεκριμένες χρονικές περιόδους, είτε σε ορισμένους τομείς, είτε σε ορισμένες περιοχές κ.ά..

Τα αντικίνητρα μπορεί να έχουν την μορφή πρόσθετων ειδικών φόρων εγκατάστασης σε ορισμένες περιοχές μίας Χώρας, ειδικών αδειών εγκατάστασης σε κάποιες περιοχές μίας Χώρας κ.ά..

«Γεννήτωρ» των αντικινήτρων θεωρείται το Ηνωμένο Βασίλειο, το οποίο από το έτος 1948 ελέγχει π.χ. τον τόπο εγκατάστασης βιομηχανικών επιχειρήσεων μέσω ενός Συστήματος Πιστοποιητικών Βιομηχανικής Ανάπτυξης κ.ά..

Όπου στην ανά χείρας εργασία γίνεται λόγος για αναπτυξιακά κίνητρα υποδηλώνονται κυρίως τα φορολογικά και χρηματοδοτικά κίνητρα ως «εργαλεία» παραγωγής γενικώς ιδιωτικών παραγωγικών επενδύσεων και μέσω αυτών ανάπτυξης, οικονομικής, κοινωνικής, πολιτιστικής.

14. Πολλές φορές το Κράτος για να τονώσει το ενδιαφέρον των επενδυτών για υστερούσες οικονομικά περιοχές χορηγεί επιδοτήσεις κόστους ή επιδοτήσεις τιμών, οι οποίες επιδρούν τεχνητώς στην αύξηση του ποσοστού κέρδους ή στην αύξηση των εσόδων των επιχειρήσεων. Βλ. συναφή θέματα στο: Ν. ΚΟΝΣΟΛΑΣ: Περιφερειακή Οικονομική Πολιτική: Γενική θεώρηση. Αθήναι, 1993, σελ. 339 επόμ.

15. Βλ. και: Γ. ΠΕΤΡΑΚΟΣ, Γιάν. ΨΥΧΑΡΗΣ: Περιφερειακή ανάπτυξη στην Ελλάδα. Αθήναι, 2004, σελ. 228 επόμ.

Κεφάλαιο Β΄
ΟΙ ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΠΕΡΙ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΩΝ ΚΙΝΗΤΡΩΝ
1952 – 2008

Οι ρυθμίσεις (κυριότερες) καταχωρούνται εδώ κατά χρονολογική σειρά, σε συστοιχία με το υπερκείμενο «κέλυφος» των εκάστοτε σχετικών ρυθμίσεων των Ελληνικών Συνταγμάτων, τα οποία προσδιόριζαν το οικονομικό καθεστώς της Χώρας, προέβλεπαν την υποχρέωση του Κράτους να αναλαμβάνει πρωτοβουλίες για θέματα ανάπτυξης κ.ά.

Έτσι, αναφέρεται εδώ η χαρακτηριστική στην προκείμενη περίπτωση ισχύουσα σήμερα στην Ελλάδα ρύθμιση (άρθρο 106 του Συντάγματος) κατά την οποία, για την εμπέδωση της κοινωνικής ειρήνης και την προστασία του γενικού συμφέροντος, το Κράτος προγραμματίζει και συντονίζει την οικονομική εν γένει δραστηριότητα στην Χώρα, στοχεύοντας στην οικονομική ανάπτυξη όλων των τομέων της εθνικής οικονομίας.

Για τον σκοπό αυτό το Κράτος πρέπει να λαμβάνει τα ενδεικνυόμενα μέτρα για την αξιοποίηση των πηγών του εθνικού πλούτου, για την προώθηση της περιφερειακής ανάπτυξης και την προαγωγή της οικονομίας, ιδίως των ορεινών, νησιωτικών και παραμεθωρίων περιοχών.

A. Ρυθμίσεις υπό το καθεστώς του Συντάγματος του έτους 1952

Το Σύνταγμα του έτους 1952 προέβλεπε την ισότητα των Πολιτών, το δικαίωμα του συνεταιρίζεσθαι, την προστασία της ιδιοκτησίας, αλλά και την έκδοση ειδικού νόμου για την προστασία των εισαγόμενων εκ της Αλλοδαπής κεφαλαίων για επενδύσεις.

Υπό το καθεστώς των διατάξεων αυτών εκδόθηκαν εννέα νομοθετήματα σχετικά με θέματα ανάπτυξης, εκ των οποίων αναφέρονται εδώ τα εξής ως πλέον σημαντικά:

Ν.Δ. 2687/1953 Περί επενδύσεως και προστασίας κεφαλαίων εξωτερικού (στην Ελλάδα).¹

Το Ν.Δ. οριοθετούσε την έννοια των κεφαλαίων εξωτερικού και την έννοια της παραγωγικής επένδυσης, προέβλεπε ειδικές διαδικασίες εισαγωγής και (επαν)εξαγωγής τους, την απασχόληση αλλοδαπών, την απαγόρευση απαλλοτρίωσης και επίταξης των περιουσιακών στοιχείων των επιχειρήσεων, που είχαν συσταθεί με κεφάλαια εισαχθέντα από άλλη Χώρα και ακόμη φορολογικές διευκολύνσεις γι' αυτές.

Οι διευκολύνσεις αυτές (κατά την διατύπωση του σχετικού κειμένου) ήταν οι εξής (σε όλα τα κείμενα νόμων διατηρείται η αρχική διατύπωση):

α. Προσδιορισμός της ισχύουσας κατά την έκδοσιν της εγκριτικής πράξεως φορολογίας καθαρών προσόδων ως παγίας επί χρονικόν διάστημα μη υπερβαίνον την δεκαετίαν, προσαρμοζομένης εν περιπτώσει μειώσεως εις τα ισχύοντα εκάστοτε όρια, ή προσδιορισμός διά το αυτό χρονικόν διάστημα της φορολογίας καθαρών προσόδων εις πάγιον ποσοστόν επί των καθαρών ή ακαθαρίστων κερδών επιτρεπομένου, όπως τούτο ορίζεται, εις ύψος φορολογίας κατωτέρας της εκάστοτε ισχύουσας.

1. Βλ. εκτενή παρουσίαση του Ν.Δ. και άλλα σχετικά θέματα στο: Βασ. ΔΕΛΗΘΕΟΥ: Το νομικό καθεστώς προστασίας ξένων κεφαλαίων και επενδύσεων αναπτυξιακού χαρακτήρα στην Ελλάδα. Αθήναι, 1996, σελ. 106 – 119, 176 επόμ.

β. Μείωσις ή απαλλαγή επί διάστημα μη υπερβαίνον την δεκαετία εκ των δασμών, εισφορών ή άλλων φόρων² και τελών επί της εισαγωγής των μηχανημάτων, εξαρτημάτων, ανταλλακτικών και εργαλείων.

γ. Μείωσις ή απαλλαγή επί διάστημα μη υπερβαίνον την δεκαετία εκ παντός φόρου ή τέλους ή εισφοράς επιβαλλομένων υπό Οργάνων Τοπικής Αυτοδιοικήσεως (Δήμων, Κοινοτήτων κ.λ.), Λιμενικών Ταμείων ή άλλων Οργανισμών.

δ. Μείωσις ή απαλλαγή εκ τελών και πάσης φύσεως δικαιωμάτων διά την εγγραφήν υποθήκης ή σύστασιν ενεχύρου, προς ασφάλειαν των εισαγομένων κεφαλαίων εξωτερικού, ως και διά την κατάρτισιν των σχετικών τούτοις συμβολαίων.³

Διά των εκάστοτε εκδιδομένων εγκριτικών πράξεων, δύναται να προβλέπεται διακοπή των ανωτέρω φορολογικών διευκολύνσεων εις περίπτωσιν καθ' ήν αι εν λόγω επιχειρήσεις ήθελον παύσει εκπληροῦσαι τους όρους και τας προϋποθέσεις του παρόντος Ν.Δ..

Αι ως άνω φορολογικαί διευκολύνσεις επεκτείνονται και εις τας ομοίας υφισταμένας ή ιδρυόμενας δι' άλλων κεφαλαίων εξαγωγικάς επιχειρήσεις, πληρούσας τους όρους του παρόντος Ν.Δ.. Επίσης, επεκτείνονται και εις τα ομοίας επιχειρήσεις εκ της δράσεως των οποίων εξοικονομείται συνάλλαγμα κατά τους όρους του παρόντος Ν.Δ., τας συνιστωμένας μετά την ίδρυσιν της το πρώτον συσταθείσης επιχειρήσεως.

Δεν επιτρέπεται η επιβολή αναδρομικής φορολογίας επί επιχειρήσεων ιδρυομένων διά κεφαλαίων εξωτερικού εισαγομένων κατά τας διατάξεις του παρόντος Ν.Δ.

Ν. 4171/1961 Περί λήψεως γενικών μέτρων διά την υποβοήθησιν της αναπτύξεως της οικονομίας της Χώρας.

Μεταξύ άλλων ρυθμίσεων ο νόμος προέβλεπε και τις εξής φορολογικές απαλλαγές:

Απαλλάσσονται από παντός φόρου, δασμού, τέλους, τελών χαρτοσήμου, εισφοράς, δικαιώματος ή άλλης επιβαρύνσεως υπέρ του Δημοσίου ή τρίτων (δήμων, κοινοτήτων, ταμείων, οργανισμών ή άλλου οποιουδήποτε νομικού προσώπου δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου) τα κάτωθι είδη, παραγόμενα ή μη υπό της εγχωρίου βιομηχανίας αναγκαία ή χρήσιμα διά την ενέργειαν μελετών, ερευνών, κατασκευών και ανέγερσιν των πρώτων εγκαταστάσεων, μη εφαρμοζόμενης οποιασδήποτε αντιθέτου γενικής ή ειδικής διατάξεως:

α. Τα μηχανήματα, εξαρτήματα, ανταλλακτικά, εργαλεία, ηλεκτρονικοί υπολογισταί εν γένει εισαγόμενοι είτε οριστικώς είτε υπό το καθεστώς της ελευθέρως χρήσεως, ως και προκειμένου περί βιομηχανικών, βιοτεχνικών και μεταλλευτικών επιχειρήσεων, και ο λοιπός εξοπλισμός, εφ' όσον πάντα ταύτα είναι καινούργη.

β. Τα όργανα ερευνών, δοκιμών, μετρήσεως και ελέγχου διά τας ανάγκας της επιχειρήσεως, και

γ. Οι γερανοί και τα οχήματα διακινήσεως υλικών και προϊόντων εντός του χώρου της επιχειρήσεως, περιλαμβανομένων και των φορτηγών αυτοκινήτων.

2. Περιλαμβανομένου και του φόρου κύκλου εργασιών (Ν.Δ. 4486/1965, άρθρον 12, παρ. 2).

3. «Συμφώνως προς τον Α.Ν. 329/1968 διά των εκδιδομένων εγκριτικών πράξεων παρέχεται μείωσις ή απαλλαγή εκ των τελών χαρτοσήμου και των πάσης φύσεως δικαιωμάτων διά την εγγραφήν υποθήκης ή σύστασιν ενεχύρου».

Μέχρις εξοφλήσεως των μακροπροθέσμων δανείων, των συναφθέντων προ της ενάρξεως της παραγωγικής δράσεως της επιχειρήσεως και πάντως ουχί πέραν των δέκα ετών από της λήξεως του ημερολογιακού έτους, εντός του οποίου ήρξατο η παραγωγική δράσις:

α. Παγιοποιούνται οι φορολογικοί συντελεσταί της φορολογίας εισοδήματος επί των αδιανεμήτων κερδών της επιχειρήσεως οι ισχύοντες κατά την έκδοσιν της εγκριτικής Υπουργικής αποφάσεως.

β. Δεν επιβάλλεται φόρος επί της περιουσίας της επιχειρήσεως.

Τέλος, ο Ν. 4171/1961 προέβλεπε και δασμολογικές και φορολογικές διευκολύνσεις:

Αλλοδαπαί τεχνικαί επιχειρήσεις, εγκαθιστάμεναι εν Ελλάδι κατόπιν εγκρίσεως παρεχομένης δι' αποφάσεως του Υπουργού Συντονισμού απολαύουν δασμολογικών και φορολογικών διευκολύνσεων, υπό τον όρον, ότι το προσωπικό των εν λόγω επιχειρήσεων αποτελείται κατά 4/5 τουλάχιστον του συνόλου του προσωπικού και κατά τα 3/5 τουλάχιστον κατά κατηγορίαν προσωπικού εξ Ελλήνων υπηκόων (εξ ων μέχρι 1/10 δύναται να είναι ομογενείς, προσθήκη υπό του άρθρου 6 του Ν. 849/1978).

Αναγκαστικός Νόμος 147/1967 Περί συμπληρώσεως της περί κινήτρων διά βιομηχανικάς επενδύσεις κειμένης νομοθεσίας.

Ο νόμος αυτός εισήγαγε για πρώτη φορά την επιδότηση επιτοκίων για κεφάλαια εκ δανείων τα οποία συνάπτονταν για την πραγματοποίηση επενδύσεων, την απαλλαγή φόρου εισοδήματος, αυξημένες αποσβέσεις κ.ά..

Αναγκαστικός Νόμος 148/1967 Περί μέτρων προς ενίσχυσιν της κεφαλαιαγοράς.

B. Ρυθμίσεις υπό το καθεστώς ισχύος του «Σύντάγματος» 1968

Το «Σύνταγμα» του 1968 προέβλεπε επί θεμάτων οικονομικής εν γένει δραστηριότητας όσα και το Σύνταγμα του 1952, αλλά και την υποχρέωση του Κράτους να «μεριμνά διά την δημιουργίαν προϋποθέσεων και κινήτρων προς ανάπτυξιν επί εθνικής και περιφερειακής κλίμακος της οικονομίας, ώστε δι' αυτής να παρέχεται ευχέρεια σταθεράς βελτιώσεως των όρων διαβιώσεως του Λαού».

Υπό το καθεστώς των διατάξεων αυτών εκδόθηκαν 11 νομοθετήματα καθώς και δύο Πράξεις του Υπουργικού Συμβουλίου, τα κυριότερα των οποίων είναι:

Ν.Δ. 1313/1972 Περί μέτρων ενισχύσεως της τουριστικής αναπτύξεως (τροποποιήθηκε από το Νομοθετικό Διάταγμα 1378/1973).

Μεταξύ των ρυθμίσεων προς την κατεύθυνση προσέλκυσης και ενίσχυσης ιδιωτικών επενδύσεων περιλαμβάνονται και οι ακόλουθες:

Ημεδαπαί ξενοδοχειακαί επιχειρήσεις των περιοχών Α', Β' και Γ' δικαιούνται μειωμένης καταβολής εισφορών εργοδότη και ησφαλισμένου υπέρ του Ιδρύματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΙΚΑ), του Ταμείου Ασφαλίσεως Ξενοδοχοϋπαλλήλων (ΤΑΞΥ), ως και των Ιδρυμάτων, Ταμείων ή Οργανισμών επικουρικής ασφαλίσεως επί των από 1 Ιανουαρίου 1973 αποδοχών του απασχολουμένου προσωπικού, ως ακολούθως:

α. Είκοσιν επί τοις εκατόν αι της περιοχής Α'.

β. Τριάνκοντα επί τοις εκατόν αι της περιοχής Β'.

γ. Τεσσαράκοντα επί τοις εκατόν αι της περιοχής Γ'.

δ. Πενήκοντα επί τοις εκατόν αι της περιοχής Δ'.

Ακόμη:

Το Δημόσιον ενισχύει φυσικά ή νομικά πρόσωπα:

α. Επισκευάζοντα ή εκτελούντα συναφείς εργασίας επί ιδιοκτητήτων κτιρίων, κειμένων εις οικισμούς ειδικού αρχιτεκτονικού χαρακτήρος ή χαρακτηριζομένων ως διατηρητέων, προς χρησιμοποίησίν των ως τουριστικών εγκαταστάσεων (ξενοδοχείων ή ξενώνων).

β. Πραγματοποιούντα ξενοδοχειακά επενδύσεις εις την περιοχήν Δ'.

Γ. Ρυθμίσεις υπό το καθεστώς του «Συντάγματος» 1973

Το «Σύνταγμα» προέβλεπε για θέματα οικονομικής δραστηριότητας ό,τι και το «Σύνταγμα» 1968, κατά δε την βραχεία περίοδο ισχύος του (έως 31/7/1974) εκδόθηκαν δύο νομοθετήματα, εκ των οποίων παρατίθεται εδώ το δεύτερο.

Ν.Δ. 331/1974 Περί παροχής φορολογικών κινήτρων προς ενίσχυσιν της βιομηχανικής παραγωγής.

Με βάση τις διατάξεις αυτού του Ν.Δ., «ημεδαπαί βιομηχανικοί και βιοτεχνικοί επιχειρήσεις ανεξαρτήτως τόπου εγκατάστασεως... αίτινες ήθελον πραγματοποιήσει... αγοράς καινούργων μηχανημάτων, τα οποία συμβάλλουν εις την παραγωγικήν διαδικασίαν, δι' επέκτασιν, ανανέωσιν και εκσυγχρονισμό, δικαιούνται να εκπέσουν εκ των καθαρών κερδών ποσοστό 40% της αξίας των διά ταύτας πραγματοποιηθεισών δαπανών, υπό την προϋπόθεσιν, ότι τα μηχανήματα θέλουσι τεθή εις λειτουργίαν εντός εξαμήνου από της ημερομηνίας παραλαβής των». Με άλλη διάταξη αυξάνονταν η προβλεπόμενη από το Ν.Δ. 1312/1972 ενίσχυση του Δημοσίου με 2 ακόμη ποσοστιαίες μονάδες επιτοκίου κ.λ.

Δ. Ρυθμίσεις του Συντάγματος 1952 επανατεθέντος σε ισχύ την 1/8/1974 (μέχρι 11/6/1975)

Βλέπετε ανωτέρω υπό Α.

Τα εκδοθέντα νομοθετήματα κατά την περίοδο αυτή είναι μόνον δύο.

Ε. Ρυθμίσεις του Συντάγματος 1975, όπως αυτό τροποποιήθηκε τα έτη 1986 και 2001 και ισχύει σήμερα

Το Σύνταγμα προβλέπει την ισότητα των Ελλήνων ενώπιον του νόμου, την ελεύθερη ανάπτυξη της προσωπικότητάς τους, την προστασία της ιδιοκτησίας, ανάγει την αναζήτηση εργασίας σε δικαίωμα, προστατεύει την συνδικαλιστική ελευθερία, προβλέπει την προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος, προβλέπει τον προγραμματισμό και συντονισμό από το Κράτος της οικονομικής δραστηριότητας, διετήρησε την αυξημένη τυπική ισχύ του Ν.Δ. 2687/1953 περί κεφαλαίων εξωτερικού κ.λ.

Εκ των πολλών νομοθετημάτων τα οποία εκδόθηκαν μέχρι σήμερα αναφέρονται εδώ τα ακόλουθα:

Ν. 289/1976 Περί παροχής κινήτρων διά την ανάπτυξιν παραμεθορίων περιοχών και ρυθμίσεως συναφών θεμάτων.

Ο εν λόγω νόμος, προέβλεπε, μεταξύ άλλων και τα εξής:

Μείωση φόρων μεταβίβασης ακινήτων

Επιχειρήσεις υπαγόμεναι εις τας διατάξεις του παρόντος νόμου, προβαίνουσαι εις την αγοράν ακινήτων κειμένων εις την περιοχήν Ε' εντός πενταετίας από της υπαγωγής

των καταβάλλουν τον επιβαλλόμενον φόρον, μειωμένον κατά ποσοστόν πενήτηκοντα επί τοις εκατόν.

Η μείωσις από του φόρου μεταβιβάσεως χωρεί υπό την προϋπόθεσιν, ότι το ακίνητον θα χρησιμοποιηθή αποκλειστικώς διά τας ανάγκας της επιχειρήσεως επί μίαν πενταετίαν.

Εν περιπτώσει καθ' ήν η επιχείρησις ήθελε μεταβιβάσει το ακίνητον προς τρίτον προ της παρόδου πενταετίας από της αγοράς ή χρησιμοποιήσει τούτο διά τουριστικήν εκμετάλλευσιν εις την νήσον Ρόδον υποχρεούται εις την καταβολήν του φόρου μεταβιβάσεως, ούτινος απηλλάγη μετά προσθέτου, ίσου προς το ήμισυ του φόρου τούτου.

Εις τας περιπτώσεις ταύτας ο φόρος (κύριος και πρόσθετος) καταβάλλεται διά δηλώσεως του υποχρέου, υποβαλλομένης πρό της μεταβιβάσεως του ακινήτου ή εντός τριμήνου από της χρησιμοποιήσεώς του διά τουριστικήν εκμετάλλευσιν εις την νήσον Ρόδον.

Καταβολή τόκων

Επιχειρήσεις, υπαγόμεναι εις τας διατάξεις του παρόντος νόμου, εξαιρέσει των ξενοδοχειακών της νήσου Ρόδου (βλέπετε και άρθρον 20 του Ν.849/1978) πραγματοποιούσαι νέας επενδύσεις εις την περιοχήν Β' δύναται να τύχουν ενισχύσεως εκ μέρους του Δημοσίου διά καλύψεως μέρους της εκ τόκων επιβαρύνσεώς των επί των συνομολογουμένων προς πραγματοποίησιν των επενδύσεων ομολογιακών δανείων, εκδιδομένων εις δημόσιον εγγραφήν ή δανείων ή πιστώσεων χορηγουμένων παρ' ημεδαπών ή αλλοδαπών τραπεζών ή επιχειρήσεων. Η ενίσχυσις δύναται να ανέρχεται μέχρις επτά ποσοστιαίων μονάδων, πάντοτε όμως το εις βάρος της δανειζομένης επιχειρήσεως απομένον τμήμα του επιτοκίου δεν δύναται να είναι κατώτερον του ενός επί τοις εκατόν.

Ν. 849/1978 Περί παροχής κινήτρων διά την ενίσχυσιν της περιφερειακής και οικονομικής αναπτύξεως της Χώρας.

Βασικές διατάξεις του νόμου αυτού είναι οι εξής:

Κίνητρα περιοχής Α'

α. Ημεδαπαί βιομηχανικάι και βιοτεχνικάι επιχειρήσεις, εγκατεστημένοι κατά την δημοσίευσιν του παρόντος νόμου εις την περιοχήν Α' της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του Ν.Δ. 1078/1971 αι οποίαι ήθελον πραγματοποιήσει από 1 Ιανουαρίου 1978 μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1982 νέας παραγωγικάς επενδύσεις δι' επέκτασιν και εκσυγχρονισμόν των εγκαταστάσεών των, εντός του ιδίου αυτών εργοστασιακού χώρου, εφ' όσον δεν αυξάνεται σημαντικώς το εις αυτάς απασχολούμενον προσωπικόν και εφ' όσον συγχρόνως πραγματοποιείται μείωσις της ρυπάνσεως του περιβάλλοντος, δικαιούνται να εκπέσουν εκ των καθαρών κερδών ποσοστόν είκοσι πέντε επί τοις εκατόν της αξίας των διά ταύτας πραγματοποιουμένων δαπανών.

β. Ημεδαπαί βιομηχανικάι και βιοτεχνικάι επιχειρήσεις, εγκατεστημένοι εν τη περιοχή Α' της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του Ν.Δ. 1078/1971, εφ' όσον ενεργούν νέας παραγωγικάς επενδύσεις από 1 Ιανουαρίου 1978 μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1982 εντός των Βιομηχανικών περιοχών της ΕΤΒΑ της Β' περιοχής, ή συμμετέχουν εις την ίδρυσιν βιομηχανικής ή βιοτεχνικής επιχειρήσεως ή την επέκτασιν υφισταμένης τοιαύτης, εντός των βιομηχανικών τούτων περιοχών δικαιούνται να εκπέσουν εκ των καθαρών κερδών ποσοστόν εξήκοντα επί τοις εκατόν της αξίας των διά ταύτας πραγματοποιουμένων δαπανών.

Κίνητρα περιοχής Β'

Ημεδαπαί βιομηχανικά και βιοτεχνικά επιχειρήσεις, εγκατεστημένοι, μεταφερόμενοι ή ιδρυόμενοι εις την περιοχήν Β' της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του Ν.Δ. 1078/1971, αι οποίοι ήθελον πραγματοποιήσῃ ἀπὸ 1 Ιανουαρίου 1978 μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1982 νέας παραγωγικάς επενδύσεις, δικαιούνται να εκπέσουν εκ των καθαρῶν κερδῶν ποσοστὸν ἐξήκοντα ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν τῆς ἀξίας των διὰ ταύτας πραγματοποιουμένων δαπανῶν.

Κίνητρα για βιομηχανικές και βιοτεχνικές επιχειρήσεις περιοχῶν Γ και Δ'

Δι' ἀποφάσεως του Ὑπουργοῦ Συντονισμοῦ δίδεται εις ἡμεδαπάς βιομηχανικάς και βιοτεχνικάς επιχειρήσεις εγκατεστημένας ἢ μεταφερομένας ἢ ιδρυόμενας εις τὰς περιοχὰς Γ' και Δ', αι οποίοι ήθελον πραγματοποιήσῃ εις τὰς περιοχὰς ταύτας νέας παραγωγικάς επενδύσεις δανειακὴ ἐνίσχυσις εκ μέρους του Δημοσίου ανερχομένη: α) μέχρις εἰκοσιν ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν ἐπὶ τῆς ἀξίας των επενδύσεων των πραγματοποιουμένων εις τὴν Γ' περιοχήν, β) μέχρι τριάκοντα πέντε ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν ἐπὶ τῆς ἀξίας των επενδύσεων των πραγματοποιουμένων εις τὴν Δ' περιοχήν και γ) μέχρις εἰκοσι πέντε ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν και μέχρι τεσσαράκοντα ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν ἐπὶ τῆς ἀξίας των επενδύσεων των πραγματοποιουμένων εις τὰς νήσους των περιοχῶν Γ' και Δ' ἀντιστοίχως.

Κίνητρα περιοχής Ε'

Δι' ἀποφάσεως του Ὑπουργοῦ Συντονισμοῦ δίδεται εις ἡμεδαπάς βιομηχανικάς και βιοτεχνικάς επιχειρήσεις εγκατεστημένας ἢ μεταφερομένας ἢ ιδρυόμενας εις τὴν περιοχήν Ε', του άρθρου 1 του Ν. 289/1976, αι οποίοι ήθελον πραγματοποιήσῃ εις τὴν περιοχήν ταύτην νέας παραγωγικάς επενδύσεις δανειακὴ ἐνίσχυσις εκ μέρους του Δημοσίου ανερχόμενη μέχρι πενήκοντα πέντε ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν ἐπὶ τῆς ἀξίας τούτων. Προκειμένου περὶ επενδύσεων εις νήσους τῆς περιοχῆς ταύτης ἡ δανειακὴ ἐνίσχυσις δύναται να ἀνέλθῃ μέχρις ἐξήκοντα ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν ἐπὶ τῆς ἀξίας τούτων.

Τουριστικά κίνητρα

Ημεδαπαί ξενοδοχειακά επιχειρήσεις εγκατεστημένοι, μεταφερόμενοι ἢ ιδρυόμενοι εις τὴν περιοχήν Β' του άρθρου 1 του Ν.Δ. 1313/1972 αι οποίοι ήθελον πραγματοποιήσῃ ἀπὸ 1 Ιανουαρίου 1978 μ.Χ. μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1982 μ.Χ. νέας παραγωγικάς επενδύσεις, δικαιούνται να εκπέσουν εκ των καθαρῶν κερδῶν ποσοστὸν πενήκοντα ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν τῆς ἀξίας των διὰ ταύτας πραγματοποιουμένων δαπανῶν.

Εφαρμογὴ ἀναπτυξιακῶν κινήτρων ἐπὶ βιομηχανικῶν επιχειρήσεων του Δημοσίου

Τα ἐκάστοτε ἰσχύοντα ἀναπτυξιακὰ κίνητρα ὑπὲρ των βιομηχανικῶν και μεταλλευτικῶν επιχειρήσεων εφαρμόζονται ὑπὸ τὰς αὐτὰς προϋποθέσεις και περιορισμοὺς ἀπὸ 1 Ιανουαρίου 1978 και ἐπὶ των θυγατρικῶν εταιρειῶν των Δημοσίων Επιχειρήσεων⁴ και Ὄργανισμῶν και τῆς Ἑλληνικῆς Τραπεζῆς Βιομηχανικῆς Ἀναπτύξεως.

Ν. 1116/1981 Πὰ τὴν παροχὴν κινήτρων ἐνίσχυσης τῆς περιφερειακῆς και οικονομικῆς ἀναπτύξεως τῆς Χώρας.

4. Βλ. και Κωνστ. ΓΕ. ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ: *Θεσμικὸ πλαίσιο Δημοσίων Επιχειρήσεων και Ὄργανισμῶν*. Γ' ἐκδ. Ἀθήναι, 1990.

Εισαγωγικώς σημειώνεται, ότι ο εν λόγω νόμος εισήγαγε το πρώτο ολοκληρωμένο σύστημα επενδυτικών κινήτρων περιφερειακής ανάπτυξης στην Ελλάδα.

Ατυχώς υπήρξε ο πλέον βραχύβιος νόμος, λόγω της επελευθέρωσης πολιτικής αλλαγής κατά μήνα Οκτώβριο 1981.

Μεταξύ άλλων ρυθμίσεων περιλαμβάνονται και οι ακόλουθες:

Επιχορήγηση επενδύσεων και επιδότηση επιτοκίου

Η επιχορήγηση και η επιδότηση επιτοκίου, σύμφωνα με τα άρθρα 6 μέχρι και 9 αυτού του νόμου, χορηγούνται με απόφαση του Υπουργού Συντονισμού.

Επιχορήγηση επενδύσεων στις περιοχές Β' και Γ'

1. Στις επιχειρήσεις του άρθρου 2, εκτός από ξενοδοχειακές στις οποίες αναφέρεται η παράγραφος 4 αυτού του άρθρου, μπορεί να δίνεται επιχορήγηση εφ' όσον πραγματοποιούν παραγωγικές επενδύσεις για ίδρυση, επέκταση ή εκσυγχρονισμό μονάδων στις περιοχές Β' ή Γ' αυτού του νόμου.

2. Η συνολική επιχορήγηση μπορεί να αποτελείται αθροιστικά από τη βασική επιχορήγηση και την επιχορήγηση για εγκατάσταση μέσα σε ζώνη και ορίζεται από την Διοίκηση μέσα στα ακόλουθα όρια, ανάλογα με τις επιδιώξεις και τους στόχους της πολιτικής περιφερειακής και οικονομικής αναπτύξεως.

α. Για δαπάνη παραγωγικής επενδύσεως, η οποία πραγματοποιείται στην περιοχή Β' η βασική επιχορήγηση μπορεί να φθάνει μέχρι το ποσοστό είκοσι τοις εκατό της δαπάνης για τις δραστηριότητες χαμηλής ενισχύσεως, μέχρι το ποσοστό είκοσι πέντε τοις εκατό της δαπάνης για τις δραστηριότητες μέσης ενισχύσεως και μέχρι το ποσοστό τριάντα τοις εκατό της δαπάνης για τις δραστηριότητες υψηλής ενισχύσεως.

Για δαπάνη παραγωγικής επενδύσεως, η οποία πραγματοποιείται στην περιοχή Γ', η βασική επιχορήγηση μπορεί να φθάνει μέχρι το ποσοστό σαράντα τοις εκατό της δαπάνης για τις δραστηριότητες χαμηλής ενισχύσεως, μέχρι το ποσοστό σαράντα πέντε τοις εκατό της δαπάνης για τις δραστηριότητες μέσης ενισχύσεως και μέχρι το ποσοστό πενήντα τοις εκατό της δαπάνης για τις δραστηριότητες υψηλής ενισχύσεως.

Για δαπάνη παραγωγικής επενδύσεως, η οποία πραγματοποιείται στις περιοχές Β' ή Γ' από μεταλλευτικές επιχειρήσεις της περιπτώσεως β της παραγράφου 1 του άρθρου 2 αυτού του νόμου, η επιχορήγηση μπορεί να φθάνει μέχρι το ποσοστό σαράντα τοις εκατό της δαπάνης.

β. Η επιχορήγηση για εγκατάσταση μέσα σε ζώνη μπορεί να φθάνει μέχρι το ποσοστό δέκα τοις εκατό της δαπάνης παραγωγικής επενδύσεως, εφ' όσον η επένδυση πραγματοποιείται μέσα σε βιομηχανικές περιοχές της ΕΤΒΑ ή περιοχές για τις οποίες εφαρμόζονται ειδικά προγράμματα περιφερειακής αναπτύξεως.

Επιχορήγηση ειδικών επενδύσεων

1. Στις επιχειρήσεις του άρθρου 2 αυτού του νόμου δίνεται επιχορήγηση για δαπάνες επενδύσεων, οι οποίες πραγματοποιούνται σε οποιαδήποτε περιοχή της Χώρας και οι οποίες αποσκοπούν:

α. Στην προστασία του περιβάλλοντος με τον περιορισμό της ρύπανσης του εδάφους, του υπεδάφους, των υδάτων και της ατμόσφαιρας.

β. Στη σημαντική εξοικονόμηση ηλεκτρικής ή άλλης ενέργειας, η οποία παράγεται με συμβατικά μέτρα (στερεά, υγρά και αέρια καύσιμα), στην υποκατάσταση του πετρελαίου ή της ηλεκτρικής ενέργειας με στερεά καύσιμα ή απορρίμματα ή με ανανεώσιμες πηγές ενεργείας ή με ανάκτηση απορριπτόμενης θερμότητας ή με γαιωθερμία.

γ. Στην τεχνολογική ανάπτυξη με την ίδρυση νέων ή επέκταση υφισταμένων εργαστηρίων εφαρμοσμένης βιομηχανικής ή μεταλλευτικής έρευνας, ως και με τη δημιουργία εγκαταστάσεων πρότυπης δοκιμαστικής παραγωγής.

2. Στις ξενοδοχειακές επιχειρήσεις δίνεται επιχορήγηση για δαπάνες επενδύσεων, οι οποίες πραγματοποιούνται με σκοπό την αντικατάσταση συστημάτων συμβατικών μέσων ενεργείας για θέρμανση ή κλιματισμό χώρων και θέρμανση νερού με συστήματα, που χρησιμοποιούν την ηλιακή, αιολική ή γαιωθερμική ενέργεια.

3. Στις παραπάνω περιπτώσεις η επιχορήγηση μπορεί να φτάνει μέχρι το ποσοστό σαράντα τοις εκατό της δαπάνης επενδύσεως.

Επιχορήγηση μετεγκατάστασης

1. Στις επιχειρήσεις οι οποίες μεταφέρονται από τις περιοχές Α' και Β' στην περιοχή Γ', δίνεται επιχορήγηση μετεγκατάστασης, εφ' όσον η τοποθεσία μετεγκατάστασής τους απέχει σημαντικά από την παλιά τοποθεσία εγκαταστάσεώς τους και η νέα τοποθεσία ευρίσκεται μέσα σε χώρο, που κρίνεται κατάλληλος για βιομηχανική ανάπτυξη. Η διάταξη αυτή εφαρμόζεται και για βιομηχανικές ή μεταλλευτικές δραστηριότητες ή και για ανεξάρτητα τμήματα αυτών των επιχειρήσεων.

2. Η επιχορήγηση μπορεί να φτάνει για μεν τη μετεγκατάσταση από την περιοχή Α' στην περιοχή Γ' μέχρι το ποσοστό πενήντα τοις εκατό, για δε τη μετεγκατάσταση από την περιοχή Β' στην περιοχή Γ' μέχρι το ποσοστό τριάντα τοις εκατό της σχετικής δαπάνης μετεγκατάστασης.

Επιδότηση επιτοκίου

1. Στις επιχειρήσεις του άρθρου 2 αυτού του νόμου μπορεί να δίνεται επιδότηση επιτοκίου για την κάλυψη μέρους της επιβαρύνσεώς τους από τόκους συνομολογούμενων ομολογιακών δανείων.

2. Τα ποσοστά επιδοτήσεως μπορεί να φτάνουν στην περιοχή Β' μέχρι τριάντα τοις εκατό και στην περιοχή Γ' μέχρι πενήντα τοις εκατό του συνομολογούμενου επιτοκίου.

3. Για τις μεταλλευτικές επιχειρήσεις, που πραγματοποιούν παραγωγικές επενδύσεις στις περιοχές Β' ή Γ', η επιδότηση μπορεί να φτάνει μέχρι το ποσοστό σαράντα τοις εκατό.

4. Για τις ξενοδοχειακές επιχειρήσεις, που πραγματοποιούν παραγωγικές επενδύσεις, η επιδότηση επιτοκίου μπορεί να φτάνει μέχρι το ποσοστό τριάντα τοις εκατό για την περιοχή Β' και μέχρι πενήντα τοις εκατό για την περιοχή Γ'.

5. Η επιδότηση επιτοκίου καλύπτει χρονική περίοδο μέχρι έξι χρόνια από τη συνολόγηση του δανείου ή της πιστώσεως και μέχρι δέκα χρόνια από τη λήξη της προθεσμίας εγγραφής των ομολογιακών δανείων, τα οποία εκδίδονται σε δημόσια εγγραφή.

Φορολογικές ρυθμίσεις

1. Οι επιχορηγήσεις και επιδοτήσεις επιτοκίου, που καταβάλλονται με βάση τις διατάξεις αυτού του νόμου, απαλλάσσονται από κάθε φόρο, τέλος, τέλος χαρτοσήμου ή δικαίωμα και κάθε άλλη επιβάρυνση σε όφελος του Δημοσίου, των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοικήσεως ή οποιουδήποτε τρίτου.

2. Το ποσό επιδοτήσεως επιτοκίου, που εισπράττει η επιχείρηση, μειώνει το ποσό των χρεωστικών τόκων, που αφαιρούνται από τα ακαθάριστα έσοδα της επιχειρήσεως για να υπολογισθούν τα καθαρά κέρδη που φορολογούνται.

3. Το ποσό επιχορηγήσεως, που εισπράττει η επιχείρηση μειώνει το ποσό των δαπανών μισθοδοσίας, που αφαιρούνται από τα ακαθάριστα έσοδα της επιχειρήσεως για να υπολογισθούν τα καθαρά κέρδη που φορολογούνται.

Αφορολόγητες εκπτώσεις

1. Βιομηχανικές, βιοτεχνικές και μεταλλευτικές επιχειρήσεις εγκατεστημένες μέχρι τη δημοσίευση αυτού του νόμου στην περιοχή Α' του άρθρου 4 αυτού του νόμου, που θα πραγματοποιήσουν από 14/1/1981 μέχρι 31/12/1985 νέες παραγωγικές επενδύσεις για την επέκταση ή τον εκσυγχρονισμό των εγκαταστάσεών τους, μέσα στον εργοστασιακό τους χώρο, δικαιούνται να εκπέσουν από τα καθαρά κέρδη τους ποσοστό είκοσι τοις εκατό της αξίας των δαπανών που πραγματοποιούνται για τις επενδύσεις αυτές.

2. Βιομηχανικές και βιοτεχνικές επιχειρήσεις, που είναι εγκατεστημένες ή μεταφέρονται ή ιδρύονται στην περιοχή Β' του άρθρου 4 αυτού του νόμου, που θα πραγματοποιήσουν από την έναρξη ισχύος αυτού του νόμου μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1985 νέες παραγωγικές επενδύσεις, δικαιούνται να εκπέσουν από τα καθαρά κέρδη τους ποσοστό πενήντα τοις εκατό της αξίας των δαπανών που πραγματοποιούνται για τις επενδύσεις αυτές.

3. Βιομηχανικές και βιοτεχνικές επιχειρήσεις, που είναι εγκατεστημένες ή μεταφέρονται ή ιδρύονται στην περιοχή Γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 4 αυτού του νόμου, που θα πραγματοποιήσουν από 14/1/1981 μέχρι 31/12/1985 νέες παραγωγικές επενδύσεις, δικαιούνται να εκπέσουν από τα καθαρά κέρδη τους ποσοστό ογδόντα τοις εκατό της αξίας των δαπανών, που πραγματοποιούνται για τις επενδύσεις αυτές.

Φορολογία εκπτώσεων

Η έκπτωση, που έχει πραγματοποιηθεί σύμφωνα με το άρθρο 16 αυτού του νόμου, προστίθεται στα κέρδη της επιχειρήσεως και φορολογείται, στη διαχειριστική χρήση στις περιπτώσεις:

α. Που τα βιβλία της επιχειρήσεως θα κριθούν ανειλικρινή, για το ποσό της εκπτώσεως, που πραγματοποιήθηκε στη χρήση αυτή.

β. Που θα γίνει διανομή ή ανάληψη της εκπτώσεως με οποιοδήποτε τρόπο, για το ποσό, που θα διανεμηθεί ή θα αναληφθεί.

γ. Που πωλήθηκαν τα πάγια περιουσιακά στοιχεία, εφ' όσον η πώληση έγινε πριν να περάσουν πέντε χρόνια από το χρόνο, που αγοράστηκαν τα στοιχεία αυτά, για το ποσό, που η έκπτωση αντιστοιχεί στην αξία των παγίων αυτών στοιχείων.

Ν. 1262/1982 Για την παροχή κινήτρων ενίσχυσης της οικονομικής και περιφερειακής ανάπτυξης της Χώρας.

Μεταξύ άλλων ρυθμίσεων του νόμου αυτού, εκ των πλέον μακροβίων, αφού ουσιαστικώς «επέζησε» επί μία οκταετία, περιλαμβάνονταν και οι εξής⁵:

Περιεχόμενο επιχορήγησης

1. Για την προώθηση παραγωγικών επενδύσεων που πραγματοποιούν διάφορες επιχειρήσεις του άρθρου 2 του παρόντος νόμου παρέχονται επιχορηγήσεις, που συνίσταται σε κεφαλαιακή ενίσχυση εκ μέρους του Δημοσίου, ως ακολούθως:

α. Για επενδύσεις μέχρι 1,2 δισ. δραχμ. η επιχορήγηση δίνεται δωρεάν για την κάλυψη μέρους του κόστους της επένδυσης.

β. Για επενδύσεις από 1,2 δισ. δραχμ. και μέχρι 1,5 δισ. δραχμ. και για το πέραν των 1,2 δισ. δραχμ. ποσό, η επιχορήγηση κατά 50% δίνεται δωρεάν για την κάλυψη μέρους του κόστους της επένδυσης και κατά 50% έχει τη μορφή της συμμετοχής του Δημοσίου στο εταιρικό κεφάλαιο της επιχείρησης, η οποία έχει υποχρεωτικά της μορφή Ε.Π.Ε. ή Α.Ε.

γ. Για επενδύσεις πάνω από 1,5 δισ. δραχμ. και για το πέραν των 1,5 δισ. δραχμ. ποσό, η επιχορήγηση έχει τη μορφή εξ ολοκλήρου συμμετοχής του Δημοσίου στο εταιρικό ή μετοχικό κεφάλαιο του φορέα της επένδυσης.

2. Οι επιχειρήσεις δεν υποχρεούνται να αποδεχθούν, τη συμμετοχή του Δημοσίου και έχουν τη δυνατότητα να υπαχθούν στα ευεργετήματα του νόμου αυτού μόνο για το μέχρι 1,2 δισ. δραχμ. τμήμα της επένδυσης ή να δεχθούν και κατά 50% συμμετοχή του Δημοσίου για το από 1,2 δισ. έως 1,5 δισ. δραχμ. τμήμα της επένδυσης, διατηρώντας όμως το ελάχιστο ποσοστό ίδιας συμμετοχής στη συνολική επένδυση, όπως αυτό ορίζεται στην παράγραφο 1 του άρθρου 5.

3. Τα ποσά αυτά μπορούν να αναπροσαρμόζονται με απόφαση του Υπουργού Συντονισμού δημοσιευόμενη στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Η εκταμίευση της επιχορήγησης του Δημοσίου στην επένδυση γίνεται αφού προηγουμένως, αποδεδειγμένα, βάσει έκθεσης Οργάνων ελέγχου, έχει καταβληθεί και δαπανηθεί για την πραγματοποίηση της επένδυσης η υποχρεωτική ίδια συμμετοχή του επενδυτή σε ποσοστό 50% και το 25% της τυχόν συμμετοχής της χρηματοδοτούσας Τράπεζας.

Η εκταμίευση της επιχορήγησης του Δημοσίου γίνεται σε δόσεις, που καθορίζονται με την εγκριτική απόφαση.

Η έναρξη των επενδύσεων του νόμου αυτού μπορεί να γίνεται μετά την υποβολή της σχετικής αίτησης και των αναγκαίων δικαιολογητικών στην αρμόδια Υπηρεσία.

Καθορισμός ύψους της επιχορήγησης επενδύσεων

Το ύψος της επιχορήγησης προσδιορίζεται με βάση κριτήρια που εκφράζουν τις επιδιώξεις και τους στόχους της Οικονομικής Πολιτικής και Περιφερειακής Ανάπτυξης. Για το σκοπό αυτό χρησιμοποιούνται τα ιδιωτικοοικονομικά κριτήρια αξιολόγησης και ελέγχου των επενδύσεων, όπως το ποσοστό και ύψος ίδιας συμμετοχής, οι προοπτικές βιωσιμότητας της επιχείρησης κ.λ., σε συνδυασμό με κοινωνικοοικονομικά κριτήρια σκοπιμότητας, τα οποία αποβλέπουν στο να εξασφαλισθεί η μεγιστοποίηση του συνολικού κοι-

5. Βλ. και Κωνστ. ΓΕ. ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ: *Θεσμικό πλαίσιο περιφερειακής ανάπτυξης. Τόμος Β΄. Νέα έκδοση. Αθήναι, 2004, σελ. 79 επόμε.*

νωνικού οφέλους από κάθε επένδυση. Ειδικότερα, για τον καθαρισμό του ύψους της επιχορήγησης για κάθε περιοχή ορίζονται και τα ακόλουθα κριτήρια:

α. Η σχέση της επένδυσης με βασικούς κλάδους – κλειδιά της οικονομίας, όπως θα καθορίζονται από την αναπτυξιακή πολιτική της Κυβέρνησης.

β. Η τεχνολογία και η παραγωγικότητα της επένδυσης και ο βαθμός χρησιμοποίησης του παραγωγικού δυναμικού.

γ. Το εθνικό οικονομικό συμφέρον, όπως η προοπτική εξαγωγών και υποκατάσταση εισαγωγών, η εξοικονόμηση ενέργειας, η χρήση εγχώριων πρώτων υλών, η χρήση εγχώριου κεφαλαιουχικού μηχανολογικού εξοπλισμού.

δ. Το κοινωνικό συμφέρον, όπως η απασχόληση, η ρύπανση του περιβάλλοντος, η ποιότητα ζωής.

ε. Οι φορείς της επένδυσης, όπως οι συνεταιρισμοί, οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης, οι Έλληνες εργαζόμενοι του εξωτερικού και οι ναυτικοί.

Επιδότηση επιτοκίου: περιεχόμενο, έκταση

1. Για επενδύσεις, που έχουν υπαχθεί στο καθεστώς των επιχορηγήσεων του νόμου αυτού, παρέχεται επιδότηση του εκάστοτε κατά περίπτωση εφαρμοζόμενου επιτοκίου τραπεζικών δανείων, ομολογιακών δανείων εκδιδόμενων σε δημόσια εγγραφή ή δανείων από άλλους χρηματοδοτικούς Οργανισμούς, εφ' όσον έχουν ληφθεί για την πραγματοποίησή τους. Το ποσοστό επιδότησης είναι ίσο προς το ποσοστό επιχορήγησης που εγκρίθηκε και παρέχεται για τα τρία ή έξι πρώτα χρόνια εξυπηρέτησης των δανείων, που έχουν συναφθεί.

2. Για να πραγματοποιηθεί καταβολή επιδότησης επιτοκίου πρέπει να διαπιστώνεται με έκθεση των αρμοδίων Οργάνων ελέγχου η τήρηση των όρων της εγκριτικής πράξης.

3. Το ποσό επιδότησης επιτοκίου, που εισπράττει η επιχείρηση μειώνει το ποσό των χρεωστικών τόκων, που αφαιρούνται από τα ακαθάριστα έσοδα της επιχείρησης για να υπολογισθούν τα καθαρά κέρδη που φορολογούνται.

4. Η επιδότηση επιτοκίου δεν παρέχεται σε περιπτώσεις, που η επένδυση υπάγεται στο καθεστώς των αφορολόγητων εκπτώσεων.

Αφορολόγητες εκπτώσεις: περιεχόμενο, έκταση του κινήτρου

Παρέχονται εκπτώσεις από τα υποκείμενα σε φόρο εισοδήματα καθαρά κέρδη των επιχειρήσεων του άρθρου 2 του νόμου αυτού, που είναι εγκατεστημένες ή μεταφέρονται ή ιδρύονται στις περιοχές Β', Γ' και Δ' του άρθρου 3 αυτού του νόμου, εφ' όσον πραγματοποιήσουν νέες παραγωγικές επενδύσεις, σύμφωνα με το άρθρο 1 του παρόντος, από την έναρξη ισχύος του νόμου μέχρι την 31/12/1992.

Φορολογία των εκπτώσεων

Η αφορολόγητη έκπτωση, που πραγματοποιείται σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου αυτού προστίθεται στα κέρδη της επιχείρησης και φορολογείται στη διαχειριστική χρήση κατά την οποία:

α. Το λογιστικά βιβλία της επιχείρησης κριθούν ανειλικρινή και για το ποσό της αφορολόγητης έκπτωσης, που πραγματοποιήθηκε σ' αυτή τη χρήση.

β. Πουλήθηκαν τα πάγια περιουσιακά στοιχεία πριν περάσουν πέντε χρόνια από τότε που αγοράστηκαν, για το ποσό, που η αφορολόγητη έκπτωση αντιστοιχεί στην αξία

των παγίων αυτών στοιχείων. Η διάταξη αυτή δεν εφαρμόζεται αν η επιχείρηση αντικαταστήσει τα πάγια στοιχεία, που πουλήθηκαν μέσα σε έξι μήνες από τη λήξη της διαχειριστικής περιόδου που έγινε η πώληση, με νέα πάγια στοιχεία ίσης τουλάχιστον αξίας, τα οποία συγκεντρώνουν τις προϋποθέσεις της παραγωγικής επένδυσης που ορίζει ο νόμος.

γ. Θα γίνει διανομή ή ανάληψη του αντίστοιχου ποσού της αφορολόγητης έκπτωσης και για το ποσό που θα διανεμηθεί ή θα αναληφθεί.

δ. Διαλύεται η ατομική επιχείρηση ή η εταιρεία λόγω θανάτου του επιχειρηματία ή μέλους της εταιρείας.

Ειδικές επιδοτήσεις ΟΑΕΔ

Βιομηχανικές και βιοτεχνικές επιχειρήσεις, που προσφέρονται για την πρακτική άσκηση μαθητών που παρακολουθούν προγράμματα τεχνικής ή επαγγελματικής εκπαίδευσης⁶, σε Εκπαιδευτικές Μονάδες οποιουδήποτε φορέα, είναι δυνατό να επιδοτούνται από τον Οργανισμό Απασχολήσεως Εργατικού Δυναμικού (ΟΑΕΔ), με ποσό μέχρι 50% του ημερομισθίου ανειδίκευτου εργάτη, που ισχύει κάθε φορά για τις ημέρες εργασιακής απασχόλησης κάθε μαθητή στην επιχείρηση.

Οι κατά τις διατάξεις του παρόντος επιδοτήσεις προς τις επιχειρήσεις απαλλάσσονται από κάθε φόρο, τέλη χαρτοσήμου και γενικά από κρατήσεις ή εισφορές για το Δημόσιο και για τους τρίτους. Τα ποσά που καταβάλλονται από τον ΟΑΕΔ, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος, αποδίδονται σ' αυτόν από το Δημόσιο, μέσα στο επόμενο της καταβολής οικονομικό έτος, από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (άρθρο 18).

Προγράμματα καταπολέμησης της ανεργίας

1. Για το σκοπό της καταπολέμησης της ανεργίας, με τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, είναι δυνατό να επιχορηγούνται από τον Οργανισμό Απασχολήσεως Εργατικού Δυναμικού (ΟΑΕΔ) επιχειρήσεις και γενικά εργοδότες, βάσει προγραμμάτων απασχόλησης, που καταρτίζονται με αποφάσεις του Υπουργού Εργασίας μετά από γνώμη του Δ.Σ. του ΟΑΕΔ.

2. Με τα προγράμματα της προηγούμενης παραγράφου καθορίζονται:

α. Το ποσό της επιχορήγησης για κάθε προσλαμβανόμενο, υπολογιζόμενο σε ποσοστό του γενικού κατώτατου μηνιαίου μισθού ή ημερομισθίου ανειδίκευτου εργάτη, που ισχύει κατά το χρόνο κατάρτισης του προγράμματος, ανάλογα με την κατηγορία της επιχείρησης ή με την επαγγελματική ειδικότητα ή τις συνθήκες της αγοράς εργασίας κατά περιοχή.

β. Ο χρόνος διάρκειας της επιχορήγησης για κάθε προσλαμβανόμενο με σχέση εργασίας αορίστου χρόνου μισθωτό.

Μεσογειακά Ολοκληρωμένα Προγράμματα, 1986 – 1992

Π.Δ. 170/1986 Κίνησης κεφαλαίων μεταξύ της Ελλάδος και των άλλων Κρατών – Μελών των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (με βάση τις Οδηγίες της 11/5/1960 και 18/12/1962 του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας).

⁶ Βλ. και Κωνστ. ΓΕ. ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ, Βασ. ΔΕΛΗΘΕΟΥ κ.ά.: *Ο δεσμός του Επιμορφωτή στις Ιδιωτικές Επιχειρήσεις, ο ρόλος του και η επιστημονικοτεχνική του κατάρτιση*. Αθήνα, 1993.

Μεταξύ άλλων ρυθμίσεων αναφέρονται εδώ εκείνες περί της έννοιας της άμεσης επένδυσης περί βραχυπρόθεσμων επενδύσεων σε γραμμάτια Δημοσίου κ.ά.

Ν. 1665/1986 Συμβάσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης.

Π.Δ. 207/1987 Κίνηση κεφαλαίων μεταξύ Ελλάδος και άλλων Κρατών Μελών των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

Ν. 1828/1989 Κίνητρα επενδύσεων. Μετατροπές και συγχωνεύσεις επιχειρήσεων.

Α' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης 1989 – 1993

Ν. 1892/1990 Για τον εκσυγχρονισμό και την ανάπτυξη, όπως συμπληρώθηκε με τον Ν. 2234/1994 (άρθρα 23α, 23β).⁷

Περιεχόμενο της επιχορήγησης

1. Σε επιχειρήσεις του άρθρου 2 του Ν. 1892/1990, που πραγματοποιούν παραγωγικές επενδύσεις του άρθρου 1 και υπάγονται στις διατάξεις του παρόντος νόμου, σύμφωνα με το άρθρο 7, παρέχεται επιχορήγηση ύψους τριών δισεκατομμυρίων δραχμών κατ' ανώτατο όριο, που συνίσταται σε δωρεάν κεφαλαιακή ενίσχυση εκ μέρους του Δημοσίου, υπό την προϋπόθεση ότι δεν έχουν επιχορηγηθεί από άλλη πηγή για την ίδια επένδυση.

Η επιχορήγηση αυτή παρέχεται μόνο για παραγωγικές επενδύσεις ή τμήμα τους ύψους μέχρι πέντε δισεκατομμύρια δραχμές όλων των κατηγοριών επιχειρήσεων, εκτός των μεταποιητικών, για τις οποίες η επιχορήγηση παρέχεται για παραγωγικές επενδύσεις συνολικού ύψους μέχρι είκοσι πέντε δισεκατομμυρίων δραχμών. Προκειμένου για παραγωγικές επενδύσεις συνολικού ύψους άνω των είκοσι πέντε δισεκατομμυρίων δραχμών εφαρμόζεται αποκλειστικά η παράγραφος 3 του παρόντος άρθρου.

2. Για τον προσδιορισμό του ορίου της επιχορήγησης των τριών δισεκατομμυρίων δραχμών υπολογίζονται αθροιστικά όλες οι παραγωγικές επενδύσεις, που αφορούν στην ίδια παραγωγική διαδικασία και υποβάλλονται από τον ίδιο επενδυτή, για υπαγωγή τους στις διατάξεις αυτού του νόμου, μέσα σε διάστημα πέντε ετών από την ολοκλήρωση της πρώτης επένδυσης, που έχει ήδη υπαχθεί στις διατάξεις αυτού του νόμου.

3. Προκειμένου για βιομηχανικές και τουριστικές επενδύσεις ιδιαιτέρως σημαντικές για την εθνική οικονομία, ύψους τουλάχιστον είκοσι πέντε δισεκατομμυρίων δραχμών με σημαντική επίπτωση στη διεθνή ανταγωνιστικότητα της Χώρας, στην απασχόληση με τη δημιουργία τουλάχιστον τριακοσίων θέσεων μόνιμης απασχόλησης και στη διεύρυνση της παραγωγικής βάσης, είναι δυνατόν να επιτρέπεται παρέκκλιση από το όριο της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας, καθώς και των συναρμόδιων Υπουργών, που εκδίδονται κατά περίπτωση.

Προϋποθέσεις και περιορισμοί για την επιχορήγηση επενδύσεων

1. Το ποσοστό της ίδιας συμμετοχής στις επιχορηγούμενες παραγωγικές επενδύσεις ή τμήμα τους συνολικού ύψους μέχρι πέντε δισεκατομμυρίων δραχμών δεν μπορεί να είναι κατώτερο του 40% του συνολικού κόστους της παραγωγικής επένδυσης στις περιοχές Β' και Γ', 30% στην περιοχή Δ' και 20% στη Θράκη.

7. Βλ. ειδικότερα στοιχεία περί αναπτυξιακών κινήτρων στο: Κωνστ. ΓΕ. ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ: Θεσμικό πλαίσιο περιφερειακής ανάπτυξης. Τόμος Β'. Νέα έκδοση. Αθήναι, 2004, σελ. 122.

2. Η ίδια συμμετοχή του επενδυτή αποτελεί ίδιο κεφάλαιο για τις ατομικές επιχειρήσεις με ύψος επένδυσης μέχρι εξήντα εκατομμύρια δραχμές και εταιρικό κεφάλαιο για τις λοιπές, πλην Συνεταιρισμών, επιχειρήσεις. Προκειμένου περί Συνεταιρισμών, ως ίδια συμμετοχή νοείται για μεν τους νεοϊδρόμενους το καταβεβλημένο κεφάλαιό τους, για δε τους υφιστάμενους το ποσό της αύξησης του συνεταιρικού τους κεφαλαίου, ή ο σχηματισμός ειδικού αποθεματικού, ή, κατά περίπτωση, η χρησιμοποίηση αποθεματικών εκτός του τακτικού.

3. Η έναρξη εκταμίευσης της επιχορήγησης του Δημοσίου για την επένδυση γίνεται, αφού προηγουμένως με βάση την έκθεση των Οργάνων Ελέγχου, έχει αποδεδειγμένα καταβληθεί και δαπανηθεί για την πραγματοποίηση της επένδυσης η ελάχιστη κατά περιοχή ίδια συμμετοχή του επενδυτή σε ποσοστό 50% και το 25% της τυχόν συμμετοχής της χρηματοδοτούσας Τράπεζας.

Ύψος επιχορήγησης. Διαδικασία

1. Το ύψος της επιχορήγησης των επιχειρήσεων, που πραγματοποιούν επενδύσεις, οι οποίες εγκρίνονται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου, ορίζεται ως εξής:

α. Για όλες τις κατηγορίες επενδύσεων, πλην εκείνων, που αναφέρονται στο επόμενο εδάφιο (β):

Για παραγωγικές επενδύσεις όλων των κατηγοριών μέχρι πέντε δισεκατομμύρια δραχμές, πλην εκείνων που αναφέρονται στην επόμενη περίπτωση β:

ΠΕΡΙΟΧΗ	Ποσοστό επιχορήγησης επί της παραγωγικής επένδυσης
Β'	15%
Γ'	25%
Δ'	35%
Θράκη	50%

Για την περιοχή Α' δεν παρέχεται επιχορήγηση.

β. Για επενδύσεις ξενοδοχειακών επιχειρήσεων, που αφορούν ανέγερση ή επέκταση ξενοδοχειακών εγκαταστάσεων:

ΠΕΡΙΟΧΗ	Ποσοστό επιχορήγησης επί της παραγωγικής επένδυσης
Β'	10%
Γ'	15%
Δ'	25%
Θράκη	35%

Για την περιοχή Α' δεν παρέχεται επιχορήγηση.

γ. Για τις παραγωγικές επενδύσεις μεταποιητικών επιχειρήσεων άνω των πέντε δισεκατομμυρίων δραχμ. και μέχρι είκοσι πέντε δισεκατομμύρια δραχμών, το ποσοστό επιχορήγησης ορίζεται αποκλειστικά σε 30% για τις περιοχές Β', Γ', και Δ' και 40% για τη Θράκη. Για το μέχρι πέντε δισεκατομμύρια δραχμές τμήμα των επενδύσεων αυτών, εάν

βάσει των λοιπών διατάξεων του παρόντος νόμου προκύπτει ποσοστό επιχορήγησης υψηλότερο του 30% ή 40% κατά περίπτωση, εφαρμόζεται το ευνοϊκότερο αυτό ποσοστό.

2. Η υπαγωγή στις διατάξεις του παρόντος νόμου των επιχειρήσεων, που πραγματοποιούν παραγωγικές επενδύσεις γίνεται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας, που εκδίδεται μετά από γνώμη αρμόδιας Γνωμοδοτικής Επιτροπής.

Ειδικές επενδύσεις

Παρέχεται επιχορήγηση 40 ποσοστιαίων μονάδων επί του συνολικού ύψους της παραγωγικής επένδυσης στις περιοχές Β' και Γ' και 45 και 55 ποσοστιαίων μονάδων στην περιοχή Δ' και στη Θράκη αντίστοιχα για επενδύσεις, που πραγματοποιούνται από τις επιχειρήσεις του άρθρου 2 του Ν. 1982/1990:

α. Προστασίας του περιβάλλοντος, περιορισμού της ρύπανσης του εδάφους, υπεδάφους, υδάτων και της ατμόσφαιρας, αποκατάστασης του φυσικού περιβάλλοντος και ανακύκλωσης ύδατος.

β. Ενεργειακού χαρακτήρα, που αφορούν: (α) αξιοποίηση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, (β) υποκατάσταση υγρών καυσίμων ή ηλεκτρικής ενέργειας με αέρια καύσιμα, επεξεργασμένα απορρίμματα, ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, ανάκτηση απορριπτόμενης θερμότητας και (γ) εξοικονόμηση ενέργειας, με την προϋπόθεση, ότι η επένδυση δεν αφορά τον παραγωγικό εξοπλισμό, αλλά τον εξοπλισμό και τις εγκαταστάσεις κίνησης - λειτουργίας της μονάδας και που από αυτήν προκύπτει μείωση τουλάχιστον 10% της καταναλισκόμενης ενέργειας. Για τις επενδύσεις της περίπτωσης αυτής λαμβάνεται υπόψη ο περιορισμός της ρύπανσης του περιβάλλοντος.

γ. Εξοικονόμηση ενέργειας, με την προϋπόθεση, ότι η επένδυση δεν αφορά τον παραγωγικό εξοπλισμό, αλλά τον εξοπλισμό και τις εγκαταστάσεις κίνησης - λειτουργίας της μονάδας και που από αυτήν προκύπτει μείωση τουλάχιστον 10% της καταναλισκόμενης ενέργειας ανά μονάδα παραγόμενου προϊόντος.

δ. Παραγωγής νέων προϊόντων. Ως νέα προϊόντα θεωρούνται αυτά, που δεν παράγονται κατά την υποβολή της αίτησης από άλλες παραγωγικές μονάδες της Χώρας αυτούσια ή παραλλαγμένα:

- Παραγωγής προϊόντων και παροχής υπηρεσιών εξαιρετικά προηγμένης τεχνολογίας.

- Για αγορά και εγκατάσταση εξοπλισμού εξαιρετικά προηγμένης τεχνολογίας για την παραγωγή προϊόντων ή την παροχή υπηρεσιών κ.ά..

Επιδότηση επιτοκίου

1. Για επενδύσεις, που έχουν υπαχθεί στο καθεστώς των επιχορηγήσεων του νόμου αυτού, παρέχεται επιδότηση του εκάστοτε κατά περίπτωση εφαρμοζόμενου επιτοκίου μεσομακροπρόθεσμων τραπεζικών δανείων, ομολογιακών δανείων εκδιδομένων σε δημόσια εγγραφή ή δανείων από άλλους χρηματοδοτικούς Οργανισμούς, εφ' όσον έχουν ληφθεί για την πραγματοποίησή τους.

Το ποσοστό αυτό της επιδότησης είναι ίσο προς το ποσοστό επιχορήγησης που εγκρίθηκε και παρέχεται από την ανάληψη δόσεων του δανείου και μέχρι τέσσερα έτη κατ' ανώτατο όριο, εκτός από τις επενδύσεις της περιοχής Δ', που πραγματοποιούνται στις ειδικές ζώνες του άρθρου 3 και τις επενδύσεις της περίπτωσης του άρθρου 9, που πραγμα-

τοποιοούνται στις περιοχές Α', Β', Γ' και Δ', για τις οποίες η επιδότηση επιτοκίου παρέχεται μέχρι έξι έτη κατ' ανώτατο όριο.

Για τον υπολογισμό του επιδοτούμενου τραπεζικού δανείου δεν λαμβάνεται υπόψη η αξία του οικοπέδου.

Προκειμένου για επενδύσεις, που πραγματοποιούνται στους Νομούς Έβρου, Ροδόπης και Ξάνθης, η επιδότηση επιτοκίου παρέχεται για όλη τη χρονική διάρκεια εξυπηρέτησης του δανείου και μέχρι δέκα έτη κατ' ανώτατο όριο.

2. Για να πραγματοποιηθεί η καταβολή επιδότησης επιτοκίου πρέπει να έχουν εκδοθεί τόσο η απόφαση ολοκλήρωσης της επένδυσης, όσο και η απόφαση έναρξης της παραγωγικής της λειτουργίας, καθώς και να έχουν τηρηθεί οι όροι της εγκριτικής απόφασης.

Αφορολόγητες εκπτώσεις

1. Παρέχονται εκπτώσεις από τα υποκείμενα σε φόρο εισοδήματος καθαρά κέρδη των επιχειρήσεων του άρθρου 2 του νόμου αυτού, που είναι εγκατεστημένες ή μεταφέρονται ή ιδρύονται στις περιοχές Β', Γ' και Δ' του άρθρου 3 αυτού του νόμου, εφ' όσον πραγματοποιήσουν νέες παραγωγικές επενδύσεις σύμφωνα με το άρθρο 1 του παρόντος μέχρι την 31.12.2004.

2. Τα ποσοστά των αφορολόγητων εκπτώσεων επί της αξίας των νέων παραγωγικών επενδύσεων, που πραγματοποιούνται από την 1/7/1990, καθώς και τα ποσοστά των ετήσιων καθαρών κερδών, μέχρι τα οποία μπορεί να φθάσει η αφορολόγητη έκπτωση, κλιμακώνονται κατά περιοχή ως εξής:

α. Για όλες τις κατηγορίες επενδύσεων, πλην εκείνων που αναφέρονται στην επόμενη περίπτωση (β):

Περιοχές	Ποσοστό αφορολόγητης έκπτωσης επί της αξίας της επένδυσης	Ποσοστό ετήσιων κερδών μέχρι του οποίου μπορεί να φθάσει η αφορολόγητη έκπτωση
Α'		
Β'	60%	60%
Γ'	75%	75%
Δ'	90%	90%
Θράκη	100%	100%

β. Για τις επενδύσεις ξενοδοχειακών επιχειρήσεων, ξενώνων, ενοικιαζομένων διαμερισμάτων και κατασκηνωτικών κέντρων (campings).

Περιοχές	Ποσοστό αφορολόγητης έκπτωσης επί της αξίας της επένδυσης	Ποσοστό ετήσιων κερδών μέχρι του οποίου μπορεί να φθάσει η αφορολόγητη έκπτωση
Α'		
Β'	40%	60%
Γ'	55%	75%
Δ'	70%	90%
Θράκη	100%	100%

3. Σε περίπτωση, που η επένδυση ή τμήμα αυτής έτυχε επιχορήγησης, η επένδυση αυτή δεν μπορεί να υπαχθεί στο καθεστώς των αφορολόγητων εκπτώσεων, που ισχύει για τις επενδύσεις της περιοχής Β'.

Φορολογία εκπτώσεων

1. Η αφορολόγητη έκπτωση, που πραγματοποιείται σύμφωνα με τις διατάξεις των προηγούμενων άρθρων, προστίθεται στα κέρδη της επιχείρησης, που φορολογείται στη διαχειριστική χρήση κατά την οποία:

α. Πουλήθηκαν τα πάγια περιουσιακά στοιχεία πριν περάσουν πέντε χρόνια από τότε που αγοράστηκαν, για το ποσό, που η αφορολόγητη έκπτωση αντιστοιχεί στην αξία των πάγιων αυτών στοιχείων. Η διάταξη αυτή δεν εφαρμόζεται, αν η επιχείρηση αντικαταστήσει τα πάγια στοιχεία που πουλήθηκαν μέσα σε έξι μήνες από τη λήξη της διαχειριστικής περιόδου, που έγινε η πώληση με νέα πάγια στοιχεία ίσης τουλάχιστον αξίας, τα οποία συγκεντρώνουν τις προϋποθέσεις της παραγωγικής επένδυσης, που ορίζει ο νόμος.

β. Θα γίνει διανομή ή ανάληψη του αντίστοιχου ποσού της αφορολόγητης έκπτωσης και για το ποσό, που θα διανεμηθεί ή θα αναληφθεί.

γ. Διαλύεται η ατομική επιχείρηση ή η εταιρεία λόγω θανάτου του επιχειρηματία ή μέλους της εταιρείας.

2. Επίσης, η έκπτωση, που πραγματοποιήθηκε σύμφωνα με το άρθρο 12 αυτού του νόμου, φορολογείται:

α. Σε περίπτωση αποχώρησης εταίρου, στο όνομά του, στο χρόνο αποχώρησής του και για το ποσό, που αναλογεί σ' αυτόν, με βάση το ποσοστό συμμετοχής του στην εταιρεία.

β. Σε περίπτωση μεταβίβασης εταιρικής μερίδας, στο όνομα του μεταβιβάζοντος, στο χρόνο της μεταβίβασης και για το ποσό, που αναλογεί σ' αυτόν, με βάση το ποσοστό συμμετοχής του στην εταιρεία κ.ά..

Ειδικές επενδύσεις βιομηχανικών μεταποιητικών επιχειρήσεων και επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών ποιότητας

Σε βιομηχανικές μεταποιητικές επιχειρήσεις ή επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών ποιότητας, που πραγματοποιούν τις παρακάτω παραγωγικές επενδύσεις, παρέχεται μόνο επιχορήγηση υπό την προϋπόθεση, ότι δεν έχουν επιχορηγηθεί από άλλη πηγή για την ίδια επένδυση και εφ' όσον οι παραγωγικές αυτές επενδύσεις αφορούν:

α. Τις δαπάνες μελέτης, εξοπλισμού, εγκατάστασης και λειτουργίας των απαραίτητων υποδομών και διαδικασιών, καθώς και τα έξοδα πιστοποίησης έτσι, ώστε να πιστοποιούνται τα προϊόντα και οι διαδικασίες διασφάλισης της ποιότητας σύμφωνα με τα αντίστοιχα ευρωπαϊκά πρότυπα από Οργανισμούς διαπιστευμένους από τον αρμόδιο εθνικό φορέα.

β. Τις δαπάνες για μετατροπή βιομηχανικών μονάδων, ώστε να γίνουν πιο ευέλικτες.

γ. Την εισαγωγή και προσαρμογή περιβαλλοντικά φιλικής τεχνολογίας στην παραγωγική διαδικασία.

δ. Την παραγωγή καινοτομικών προϊόντων, καθώς και την εισαγωγή καινοτομιών στην παραγωγική διαδικασία.

ε. Την ίδρυση και επέκταση εργαστηρίων παροχής υπηρεσιών ποιότητας.

στ. Την ίδρυση βιομηχανικών μονάδων για την οικολογική αποσυναρμολόγηση/διάλυση και ενδεχομένως αξιοποίηση προϊόντων, που έχουν καταναλωθεί στην Ελλάδα.

Β' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης, 1993 – 1997

Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα⁸

Συνολικώς έχουν εκπονηθεί 13, ένα για κάθε Διοικητική Περιφέρεια. Στόχος: η βελτίωση των επιχειρηματικών και παραγωγικών διαδικασιών των Μικρών και Μεσαίων Επιχειρήσεων.

Κοινοτική Πρωτοβουλία Μικρών και Μεσαίων Επιχειρήσεων

Στόχος: η ενίσχυση των Μικρών και Μεσαίων Επιχειρήσεων στους τομείς των υπηρεσιών και της μεταποίησης.

Ν. 2234/1994 Τροποποίηση και συμπλήρωση του Ν. 1892/1990 Για τον εκσυγχρονισμό και την ανάπτυξη.

Ο νόμος, αντιπροσωπευτικός των πολιτικών επιλογών της νέας Κυβέρνησης, δεν ασχολείται μόνον με τις μέχρι τότε παρεχόμενες ενισχύσεις, αλλά «παρεμβαίνει» και στις διαδικασίες εφαρμογής του συστήματος των κινήτρων, ώστε να το καταστήσει περισσότερο αποτελεσματικό.

Ο νόμος προέβλεπε ποσοστά επιχορήγησης υψηλότερα εκείνων των ειδικών επενδύσεων, ιδίως για επιχειρήσεις μεταποίησης και παροχής υπηρεσιών, ανεξαρτήτως μεγέθους, (μικρές, μεσαίες, μεγάλες) και τόπου εγκατάστασης (άρθρο 23β), ρύθμισε θέματα επενδύσεων υπαχθεισών στα Μεσογειακά Ολοκληρωμένα Προγράμματα κ.ά..

Το ποσοστό επιχορήγησης προσέγγιζε το 40% του κόστους της επένδυσης.

Ν. 2324/1995 (άρθρο 58) Φθίνουσες Βιομηχανικές Περιοχές.

Ν. 2396/1996 Επενδυτικές υπηρεσίες στον τομέα των κινητών αξιών κ.ά..

Ν. 2508/1997 Βιώσιμη οικιστική ανάπτυξη των Πόλεων και Οικισμών της Χώρας.

Ν. 2545/1997 Βιομηχανικές και Επιχειρηματικές Περιοχές.

Γ' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης, 1998 – 2006

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Ανταγωνιστικότητας

Ν. 2601/1998 Περί ενισχύσεως ιδιωτικών επενδύσεων για την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη της Χώρας.

Είδη παρεχόμενων ενισχύσεων

Για την πραγματοποίηση των υπαγόμενων στις διατάξεις του παρόντος νόμου επενδύσεων, προγραμμάτων και επιχειρηματικών σχεδίων, παρέχονται τα ακόλουθα είδη ενισχύσεων:

α. Επιχορήγηση, που συνίσταται στην δωρεάν παροχή από το Δημόσιο χρηματικού ποσού για την κάλυψη τμήματος της ενισχυόμενης δαπάνης της επένδυσης ή του επιχειρηματικού σχεδίου.

---

8. Την διάρθρωση των Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων βλ. στο: Βασ. ΔΕΛΗΘΕΟΥ: Θεσμικό πλαίσιο περιφερειακής ανάπτυξης και οργάνωσης της Διοίκησης του Κράτους. Μέρος Α'. Αθήναι, 2007, σελ. 70 επόμ.

β. Επιδότηση των τόκων, που συνίσταται στην κάλυψη από το Δημόσιο τμήματος των καταβαλλόμενων τόκων των μεσομακροπρόθεσμων δανείων τετραετούς τουλάχιστον διάρκειας, που λαμβάνονται για την υλοποίηση της ενισχυόμενης δαπάνης της επένδυσης.

γ. Επιδότηση χρηματοδοτικής μίσθωσης που συνίσταται στη κάλυψη από το Δημόσιο τμήματος των καταβαλλόμενων δόσεων χρηματοδοτικής μίσθωσης που συνάπτεται για την απόκτηση της χρήσης καινούργιου μηχανολογικού και λοιπού εξοπλισμού.

δ. Φορολογική απαλλαγή ύψους μέχρι ενός ποσοστού ή του συνόλου της αξίας της πραγματοποιούμενης και ενισχυόμενης δαπάνης της επένδυσης ή και της αξίας της χρηματοδοτικής μίσθωσης καινούργιου μηχανολογικού και λοιπού εξοπλισμού του οποίου αποκτάται η χρήση. Η ενίσχυση αυτή συνίσταται στην απαλλαγή από την καταβολή φόρου εισοδήματος μη διανεμόμενων κερδών της πρώτης δεκαετίας από την πραγματοποίηση της επένδυσης ή του προγράμματος, με το σχηματισμό ισόποσου αφορολόγητου αποθεματικού.

ε. Ειδικά κίνητρα, πέραν των ανωτέρω, για ιδιαίζοντες σημαντικές βιομηχανικές, μεταλλευτικές και τουριστικές επενδύσεις, ύψους άνω των είκοσι πέντε δισ. δραχμ. που προέβλεπαν οι διατάξεις του άρθρου 3 και του άρθρου 4 του καταργηθέντος νόμου 4171/1961 «Περί λήψεως γενικών μέτρων για την υποβοήθηση των αναπτύξεων της οικονομίας της χώρας».

Ειδικά καθεστώτα ενίσχυσης

Με Π.Δ. που εκδίδονται με πρόταση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Ανάπτυξης, καθώς και του κατά περίπτωση συναρμόδιου Υπουργού και στα πλαίσια ισόρροπης περιφερειακής ανάπτυξης, είναι δυνατόν να θεσπίζονται ειδικά καθεστώτα ενίσχυσης Περιφερειών της Χώρας ή τμημάτων τους ή ορισμένων κατηγοριών επιχειρήσεων ή επενδύσεων, ιδιάζουσας σημασίας για την οικονομική ανάπτυξη της Χώρας. Για την έκδοση κάθε Προεδρικού Διατάγματος πρέπει να έχει προηγηθεί η εκπόνηση ειδικής μελέτης σκοπιμότητας, μέσω της οποίας να τεκμηριώνονται τα ανωτέρω.

Με τα Προεδρικά αυτά Διατάγματα καθορίζεται η διάρκεια κάθε ειδικού καθεστώτος ενίσχυσης, οι Υπηρεσίες ή Φορείς στους οποίους υποβάλλονται οι αιτήσεις υπαγωγής σε αυτό, καθώς και οι προθεσμίες υποβολής των αιτήσεων αυτών, το ποσό επιχορηγήσεων και επιδοτήσεων χρηματοδοτικής μίσθωσης, που εγκρίνονται συνολικά στα πλαίσια του συγκεκριμένου ειδικού καθεστώτος ενίσχυσης και για όλη τη διάρκειά του, καθώς και η κατανομή του ποσού αυτού κατά Υπηρεσία ή Φορέα εφαρμογής και κατά χρονική περίοδο υποβολής των αιτήσεων. Επίσης, καθορίζονται το ποσοστό της ίδιας συμμετοχής, τα ποσοστά επιχορήγησης, επιδότησης τόκων, το ποσοστό επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

Με το κάθε Προεδρικό Διάταγμα είναι δυνατόν να καθορίζονται και ειδικά πρόσθετα κριτήρια επιλεξιμότητας – υπαγωγής. Επίσης, καθορίζονται η βαθμολόγηση, λειτουργία και ο τρόπος εφαρμογής των κοινών και των κατά περίπτωση πρόσθετων κριτηρίων.

Τα ως άνω κριτήρια υπαγωγής εφαρμόζονται αυτοτελώς για τις επενδύσεις ή/και προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού, που εντάσσονται στο συγκεκριμένο ειδικό καθεστώς ενίσχυσης, που θεσπίζεται με κάθε Προεδρικό Διάταγμα.

Περίληψη του περιεχομένου του Προεδρικού Διατάγματος δημοσιεύεται σε δύο ημερήσιες πολιτικές και δύο οικονομικές εφημερίδες με πανελλήνια κυκλοφορία. Επίσης η περίληψη αποστέλλεται στην υπηρεσία επίσημων εκδόσεων των Ε.Κ. για δημοσίευση στην επίσημη εφημερίδα των Ε.Κ..

Κατά τα λοιπά, για τις επενδύσεις ή/και προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού, που εντάσσονται στα ειδικά καθεστώτα ενίσχυσης της παρούσας παραγράφου, έχουν εφαρμογή οι λοιπές διατάξεις του παρόντος νόμου.

Επιχειρηματικά σχέδια διάσωσης και αναδιάρθρωσης

Μεταποιητικές ή μεταλλευτικές επιχειρήσεις μόνο παλαιών φορέων, που απασχολούν τουλάχιστον 150 άτομα και ευρίσκονται σε ιδιαίτερα δυσμενή πορεία μπορούν να υποβάλλουν ένα ολοκληρωμένο πολυετές (2-3 έτη) επιχειρηματικό σχέδιο διάσωσης και αναδιάρθρωσης, που θα περιλαμβάνει τον τεχνολογικό, διοικητικό, οργανωτικό και επιχειρησιακό εκσυγχρονισμό, την εξυγίανση και ανάπτυξή τους και ενδεχομένως τις απαραίτητες ενέργειες κατάρτισης των εργαζομένων. Με κοινή Απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας, Ανάπτυξης και Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων καθορίζονται οι προϋποθέσεις και όροι, που πρέπει να συντρέχουν στην επιχείρηση, ώστε αυτή, κατά την κρίση της αρμόδιας Υπηρεσίας και Γνωμοδοτικής Επιτροπής, να θεωρείται, ότι ευρίσκεται σε ιδιαίτερα δυσμενή πορεία, προκειμένου να είναι δυνατή η εξέταση και υπαγωγή στις ενισχύσεις της παρούσας παραγράφου του επιχειρηματικού σχεδίου διάσωσης.

Με την ίδια απόφαση καθορίζονται τα ποσοστά των ενισχύσεων επιχορήγησης, επιδότησης τόκων ή/και επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης, καθώς και τα πρόσθετα είδη ενισχύσεων και η έκτασή τους, που παρέχονται στα επιχειρηματικά σχέδια διάσωσης και αναδιάρθρωσης, τα πρόσθετα απαιτούμενα δικαιολογητικά και στοιχεία, που συνοδεύουν την αίτηση υπαγωγής, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

Τα κριτήρια υπαγωγής, τα στοιχεία αξιολόγησης, η λειτουργία και ο τρόπος εφαρμογής των κριτηρίων αυτών για την υπαγωγή των επιχειρηματικών σχεδίων διάσωσης και αναδιάρθρωσης καθορίζονται με άλλη κοινή απόφαση.

Με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Ανάπτυξης καθώς και των κατά περίπτωση συναρμόδιων Υπουργών, υπάγονται στις διατάξεις του παρόντος νόμου βιομηχανικές, μεταλλευτικές και τουριστικές επενδύσεις ή/και προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού, ύψους τουλάχιστον είκοσι πέντε δισεκατομμυρίων δραχμών με σημαντική επίπτωση στη διεθνή ανταγωνιστικότητα της Χώρας και στην απασχόληση με τη δημιουργία τουλάχιστον τριακοσίων θέσεων μόνιμης απασχόλησης, εκ των οποίων ένας αριθμός δύναται να δημιουργείται σε δορυφορικές επιχειρήσεις σαν άμεσο αποτέλεσμα της προτεινόμενης επένδυσης. Με τις ίδιες αποφάσεις ορίζονται για τις επενδύσεις της παραγράφου αυτής, οι αναγκαίες παρεκκλίσεις από τις ρυθμίσεις του παρόντος, που αφορούν στην ίδια συμμετοχή, στη διαδικασία παροχής των επιχορηγήσεων, στα ποσοστά και στο ύψος της επιχορήγησης, στα ποσοστά και τη διάρκεια της επιδότησης τόκων, στο ύψος του επιδοτούμενου δανείου, στα ποσοστά επιδότησης της χρηματοδοτικής μίσθωσης και στη φορολογική απαλλαγή, στις προϋποθέσεις μεταβίβασης των μετοχών της επιχείρησης, καθώς και στη δυνατότητα συμμετοχής στην επένδυση δημοσίων επιχειρήσεων. Με όμοια απόφαση ορίζονται επίσης οι αναγκαίες παρεκκλίσεις που

αφορούν στη σύνθεση της Ειδικής Γνωμοδοτικής Επιτροπής (της περίπτωσης (ε) της παρ. 1 του άρθρου 8), για την εξέταση των επενδύσεων της παραγράφου αυτής.

Επίσης, με τις ίδιες αποφάσεις μπορεί να καθορίζεται η κατασκευή με δημόσια δαπάνη ειδικών έργων υποδομής προς διευκόλυνση της γενικότερης λειτουργίας της μονάδας.

Ν. 3299/2004 Κίνητρα ιδιωτικών επενδύσεων για την οικονομική και την περιφερειακή σύγκλιση.

Είδη των παρεχόμενων ενισχύσεων

Στα υπαγόμενα στις διατάξεις του παρόντος νόμου επενδυτικά σχέδια παρέχονται τα ακόλουθα είδη ενισχύσεων:

α. Επιχορήγηση, που συνίσταται στην δωρεάν παροχή από το Δημόσιο χρηματικού ποσού για την κάλυψη τμήματος της ενισχυόμενης δαπάνης του επενδυτικού σχεδίου.

β. Επιδότηση χρηματοδοτικής μίσθωσης, που συνίσταται στην κάλυψη από το Δημόσιο τμήματος των καταβαλλόμενων δόσεων χρηματοδοτικής μίσθωσης, που συνάπτεται για την απόκτηση καινούργιου μηχανολογικού και λοιπού εξοπλισμού.

γ. Φορολογική απαλλαγή ύψους μέχρι ενός ποσοστού ή του συνόλου της αξίας της ενισχυόμενης δαπάνης του επενδυτικού σχεδίου ή και της αξίας της χρηματοδοτικής μίσθωσης του οποίου αποκτάται η χρήση. Η ενίσχυση αυτή συνίσταται στην απαλλαγή από την καταβολή φόρου εισοδήματος μη διανεμόμενων κερδών από το σύνολο των δραστηριοτήτων της επιχείρησης της πρώτης δεκαετίας από την πραγματοποίηση του επενδυτικού σχεδίου, με το σχηματισμό ισόποσου αφορολόγητου αποθεματικού.

δ. Επιδότηση του κόστους της δημιουργούμενης από το επενδυτικό σχέδιο απασχόλησης, που συνίσταται στην κάλυψη από το Δημόσιο, για μια διετία, τμήματος του μισθολογικού κόστους των δημιουργούμενων, εντός της πρώτης τριετίας από την ολοκλήρωση του επενδυτικού σχεδίου, θέσεων απασχόλησης.

Τα ανωτέρω είδη ενισχύσεων παρέχονται εναλλακτικώς ως εξής:

α. Επιχορήγηση ή και επιδότηση χρηματοδοτικής μίσθωσης.

β. Φορολογική απαλλαγή.

γ. Επιδότηση του κόστους της δημιουργούμενης απασχόλησης.

Στα ειδικά καθεστώτα που προβλέπονται στο άρθρο 9 του νόμου αυτού μπορεί να γίνει συνδυασμός περισσότερων ενισχύσεων.

Ως επενδυτικά σχέδια στα πλαίσια του παρόντος νόμου θεωρούνται οι επενδύσεις, τα επιχειρηματικά σχέδια και τα προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης.

Ειδικές ρυθμίσεις: Ελληνικές επιχειρηματικές δραστηριότητες εκτός Ελλάδος

Στην ενίσχυση της επιχορήγησης του νόμου αυτού υπάγονται επιχειρηματικές δραστηριότητες, που ασκούνται στην αλλοδαπή, από νομικά πρόσωπα που εμπίπτουν στην κατηγορία των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων, όπως αυτές ορίζονται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθμ. 70/2001 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής της 12.1.2001 (ΕΛ 2001 L 10/33), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει και υπό την προϋπόθεση, ότι τηρούν βιβλία αντίστοιχα των κατηγοριών Β' και Γ' του ισχύοντος στην Ελλάδα Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων (Κ.Β.Σ.) για τα ακόλουθα επενδυτικά σχέδια:

α. Επενδυτικά σχέδια σε όλους τους κλάδους της μεταποίησης μόνο για ίδρυση παραγωγικών μονάδων. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών μπορεί να εξαιρούνται της ενίσχυσης ορισμένοι κλάδοι ή υποκλάδοι της μεταποίησης.

β. Επενδυτικά σχέδια γεωργικών επιχειρήσεων θερμοκηπιακού τύπου, κτηνοτροφικών επιχειρήσεων εσταβλισμένου ή ημεσταβλισμένου τύπου και αλιευτικών επιχειρήσεων (υδατοκαλλιέργειες) σύγχρονης τεχνολογίας.

Καταβολή των ενισχύσεων

Καταβολή της επιχορήγησης του κόστους επένδυσης

α. Η καταβολή του ποσού της επιχορήγησης πραγματοποιείται σε δόσεις ως εξής:

I. Το 50% του ποσού της επιχορήγησης καταβάλλεται μετά την υλοποίηση του 50% της επένδυσης και μετά από πιστοποίηση του αρμόδιου Οργάνου Ελέγχου, ότι υλοποιήθηκε το τμήμα αυτό του έργου και ότι ο επενδυτής συμμορφώθηκε με τους όρους και τις προϋποθέσεις της απόφασης υπαγωγής.

II. Το υπόλοιπο 50% του ποσού της επιχορήγησης καταβάλλεται μετά την πιστοποίηση της ολοκλήρωσης και της έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης από το αρμόδιο Όργανο Ελέγχου.

III. Παρέχεται η δυνατότητα εφάπαξ προκαταβολής που δεν υπερβαίνει το 30% της προβλεπόμενης στη σχετική απόφαση υπαγωγής της επένδυσης επιχορήγησης με την προσκόμιση ισόποσης εγγυητικής επιστολής προσαυξημένης κατά 10% από Τράπεζα που είναι εγκατεστημένη και λειτουργεί νόμιμα στην Ελλάδα. Η ανωτέρω προκαταβολή αποτελεί μέρος της συνολικά καταβαλλόμενης επιχορήγησης.

β. Η πιστοποίηση της ολοκλήρωσης της επένδυσης και έναρξης της παραγωγικής της λειτουργίας γίνεται μετά από αίτηση του επενδυτή, η οποία κατατίθεται μαζί με τα απαιτούμενα παραστατικά στην αρμόδια υπηρεσία το αργότερο εντός έξι μηνών από τη λήξη της προθεσμίας ολοκλήρωσης της επένδυσης, όπως αυτή ισχύει.

Τα απαιτούμενα παραστατικά που συνοδεύουν την αίτηση του επενδυτή για τον έλεγχο, την πιστοποίηση της ολοκλήρωσης της επένδυσης και έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας της, ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών.

Μετά την πάροδο την εν λόγω εξαμηνιαίας προθεσμίας, χωρίς να υποβληθεί αίτηση συνοδευόμενη από τα απαιτούμενα παραστατικά, η επένδυση θεωρείται κατ' αμάχητο τεκμήριο ως μη ολοκληρωθείσα και εκδίδεται απόφαση με την οποία ανακαλείται η απόφαση υπαγωγής και διατάσσεται η επιστροφή του ποσού της καταβληθείσας επιχορήγησης προσαυξημένο κατά το ποσό των νόμιμων τόκων από της καταβολής.

γ. Για την έναρξη της παραγωγικής λειτουργίας απαιτείται και η δημιουργία του 1/2 τουλάχιστον από τις νέες θέσεις απασχόλησης που προβλέπονται στην απόφαση υπαγωγής και η πραγματοποίηση αγορών πρώτων υλών και πωλήσεων προϊόντων ή υπηρεσιών.

Ειδικά καθεστάτα ενίσχυσης

Με Προεδρικά Διατάγματα, που εκδίδονται με πρόταση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Ανάπτυξης, καθώς και του κατά περίπτωση συναρμόδιου Υπουργού και στα πλαίσια ισόρροπης περιφερειακής ανάπτυξης, είναι δυνατόν να θεσπίζονται ειδικά καθεστάτα ενίσχυσης περιφερειών της επικράτειας, ιδιαίτερα των νησιωτικών και ορεινών περιοχών ή τμημάτων τους ή ορισμένων κατηγοριών επιχειρήσεων ή επενδύσεων του άρθρου 3, ιδιάζουσας σημασίας για την οικονομική ανάπτυξη της Χώρας. Για την έκδοση κάθε Προεδρικού Διατάγματος πρέπει να έχει προηγηθεί η εκπόνηση ειδικής μελέτης σκοπιμότητας μέσω της οποίας να τεκμηριώνονται τα ανωτέρω.

Με τα Προεδρικά αυτά Διατάγματα καθορίζεται η διάρκεια του κάθε ειδικού καθεστώτος ενίσχυσης, οι Υπηρεσίες ή Φορείς στους οποίους υποβάλλονται οι αιτήσεις υπαγωγής σε αυτό, καθώς και οι προθεσμίες υποβολής των αιτήσεων αυτών, το ποσό ενισχύσεων που εγκρίνεται συνολικά στα πλαίσια του συγκεκριμένου ειδικού καθεστώτος ενίσχυσης και για όλη τη διάρκειά του, καθώς και η κατανομή του ποσού αυτού κατά υπηρεσία ή φορέα εφαρμογής και κατά χρονική περίοδο υποβολής των αιτήσεων. Επιπλέον καθορίζονται το ποσοστό της ίδιας συμμετοχής, τα είδη και ποσοστά ενισχύσεων, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια κ.ά..

Επιχειρηματικά σχέδια διάσωσης και αναδιάρθρωσης

Μεταποιητικές ή μεταλλευτικές επιχειρήσεις μόνο υφιστάμενων φορέων που απασχολούν τουλάχιστον 100 άτομα και ευρίσκονται σε ιδιαίτερα δυσμενή κατάσταση μπορούν να υποβάλλουν ένα ολοκληρωμένο πολυετές (2-3 έτη) επιχειρηματικό σχέδιο διάσωσης και αναδιάρθρωσης, που θα περιλαμβάνει τον τεχνολογικό, διοικητικό, οργανωτικό και επιχειρησιακό εκσυγχρονισμό, την εξυγίανση και ανάπτυξη τους και ενδεχομένως τις απαραίτητες ενέργειες κατάρτισης των εργαζομένων. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών, Ανάπτυξης και Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας καθορίζονται οι προϋποθέσεις και όροι που πρέπει να συντρέχουν στην επιχείρηση, ώστε αυτή, κατά την κρίση της αρμόδιας υπηρεσίας και γνωμοδοτικής επιτροπής, να θεωρείται ότι ευρίσκεται σε ιδιαίτερα δυσμενή κατάσταση, προκειμένου να είναι δυνατή η εξέταση και υπαγωγή στις ενισχύσεις της παρούσας παραγράφου του επιχειρηματικού σχεδίου διάσωσης.

Με την ίδια απόφαση καθορίζονται τα είδη και τα ποσοστά των ενισχύσεων.

Συμπληρωματικά για τα επιχειρηματικά σχέδια διάσωσης και αναδιάρθρωσης της παρούσας παραγράφου έχουν εφαρμογή οι λοιπές διατάξεις του παρόντος νόμου.

Με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Ανάπτυξης, καθώς και των κατά περίπτωση συναρμόδιων Υπουργών, υπάγονται στις διατάξεις του παρόντος νόμου και επενδύσεις, ύψους πενήντα εκατομμυρίων (50.000.000,00) ευρώ.

Ν. 3522/2006 Μεταβολές στην φορολογία εισοδήματος.

Ο Ν. 3522/2006 «εναρμονίζει» το καθεστώς των παρεχόμενων ενισχύσεων προς τον Κανονισμό 1628/2006 της Επιτροπής της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Απόφαση της 24ης Οκτωβρίου 2006 σε σχέση με την εφαρμογή των άρθρων 87 και 88 της Συνθήκης επί των εθνικών επενδυτικών ενισχύσεων περιφερειακού χαρακτήρα).

Ακόμη, τροποποιεί διατάξεις του Ν. 3299/2004, εισάγει νέες ρυθμίσεις κ.ά..

Σε σχέση με τις παρεχόμενες υπό του νέου νόμου ενισχύσεις γίνεται αναφορά σε εκείνες του Ν. 3522/2004 με επί μέρους διαφοροποιήσεις.

Εθνική Στρατηγική Περιφερειακής Ανάπτυξης, 2007 – 2013 (Δ' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης)

Βασικοί άξονες:

Περιφερειακή ανάπτυξη, επιχειρηματικότητα και εξωστρέφεια, περιβάλλον και αειφόρος ανάπτυξη, αναβάθμιση της Δημόσιας Διοίκησης, ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, προώθηση της διασυνοριακής διακρατικής συνεργασίας κ.ά..

Δρ Βασ. Δ. ΔΕΛΗΘΕΟΥ

**Θεσμικό Πλαίσιο
Περιφερειακής
Ανάπτυξης
και
Οργάνωσης
της Διοίκησης
του Κράτους**

Μέρος Α΄

Αθήναι, Οκτώβριος 2007

Δρ Βασ. Δ. ΔΕΛΗΘΕΟΥ

**Θεσμικό Πλαίσιο
Περιφερειακής
Ανάπτυξης
και
Οργάνωσης
της Διοίκησης
του Κράτους**

Μέρος Β΄

Αθήναι, Μάρτιος 2008

Το Ε.Σ.Π.Α. περιλαμβάνει οκτώ τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα, πέντε Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα και δώδεκα Εδαφικά Επιχειρησιακά Προγράμματα.

Π.Ε.Π.: Αττικής, Μακεδονίας/Θράκης, Δυτικής Ελλάδος/Πελοποννήσου/ Ιονίων Νήσων, Θεσσαλίας/Στερεάς Ελλάδος/Ηπείρου, Κρήτης/Νήσων Αιγαίου.

Συνεχίζεται σε επόμενο τεύχος